

brat *francišek* 1

*Če ti je potrebno zaradi
svoje duše ali zaradi
katere druge tolažbe
priti k meni, in če to
želiš, pridi, Leon.*

- Pedro Opeka
- Pogovor: Irena Vačovnik
- In memoriam p. Zvezdan Linić
- Duh Assisija
- Nenasilna družba in šola
- Podaj mi roko
- Ekumensko romanje

- 3 **Urednikova beseda**
- 4 **Frančiškova duhovnost**
Božične litanije
- 6 **Naša evangelizacija**
»Sam sem začuden, kako zna Bog obrniti stvari.«
- 9 **Iz naših družin**
Pogovor z Ireno Vačovnik
In memoriam: p. dr. Zvezdan Linič
- 15 **Frančiškov svetni red**
Božično voščilo
Papež Janez dobri
Srečanje družin s papežem Frančiškom
Vabilo
Povezani v upanju
Bratsko srečanje ob jaslicah
»V desetih letih so se stkale trdne bratske vezi«
- 24 **Pravičnost in mir**
Nenasilna družba in šola
- 26 **Maldi Frančišku**
Podaj MI Roko 2013
- 28 **Razvedrilo**
Nagradna zlogovna izpolnjevanje
- 29 **Korenine in sadovi**
Javier Garrido: Rožice sv. Frančiška (10)
- 31 **Sveta dežela**
Novice iz Svete dežele
Peš romanje po poti sv. Frančiška
Ekumensko romanje Rusija
Po Pavlovih poteh v letu vere

Brat Frančišek – ISSN 1408-0192.
GLASILO FRANČIŠKOVEGA SVETNEGA REDA (OFS)
V SLOVENIJI.

Revija izhaja šestkrat letno.

Izdajatelj:

Založba Brat Frančišek, Prešernov trg 4,
1000 Ljubljana, Slovenija, www.ofm.si/zbff/

Za založbo:

Miran Špelič OFM

Člani uredniškega odbora:

Jernej Kurinčič OFM (glavni in odgovorni urednik)

Peter Skoberne FSR (naslovnica)

sestre FMM (Naša evangelizacija)

Metod in Mateja Trajbarič FSR (Frančiškov svetni red);

Prispevke za rubriko FSR pošljite na e-pošto:
metod.trajbaric@fsr.si

Prispevke pošljite do 12. 2. 2014

Gregor Pavlič FSR (Razvedrilo)

NS FRAMA (Mladi Frančišku)

Jernej Kurinčič OFM (Pravičnost in mir)

Miran Špelič OFM (Korenine in sadovi, Naše knjige)

Benjamin Tomažič (Napovednik)

Peter Lavrih OFM (Sveta dežela)

Logotip rubrik:

Aleš Porenta

Fotografija na naslovnici:

B. Cvelbar: Gorska kmetija

Fotografije:

Internet, B. Cvelbar

Oblikovanje in priprava:

Tina Bruno, Založba Brat Frančišek

Tisk:

Tiskarna Pleško, Medvode

Naklada:

2300

Naslov uredništva:

Küzmičeva 6, SI-1000 Ljubljana; tel.: 0590-717-25

ali 040-644-164;

E-mail: revija.brat.francisek@ofm.si;

faks 01 24 29 313;

Rokopisov in slik ne vračamo.

Revija se vzdržuje s prostovoljnimi prispevki.

Prispevke nakazujte na:

Narodni svet FSR Slovenije, Prešernov trg 4, 1000

Ljubljana

TRR **SI56-2420-1900-4608-820** Raiffeisen banka d.d.

Maribor; sklic na 00 700-14

Glasilo izhaja z dovoljenjem cerkvenih oblasti.

Dragi bratje in sestre!

Pa je spet med nami naš papirnati bratec. Končno! Za svojo nesrečno zamudo se ne more izgovarjati na snežne zamete, ker – vsaj v dolini – letos še nismo videli nič snegu podobnega. Tisti, ki sovražimo mraz, se takšnega podaljšanega jesenskega vremena veselimo, a za pridelke in prirejo takšna zmešnjava pač ni dobra. Zaupajmo božji Previdnosti, da ve, kaj počne. In srčno upamo, da si takšnih vremenskih prismodarij nismo nakopali sami z mačehovskim odnosom do okolja.

Ker je leto naokrog, smo reviji spet priložili položnice (zdaj jim pravzaprav pravimo plačilni nalogi) in vas vabimo, da s svojimi prostovoljnimi prispevki

podprete revijo. Izhajanje s prostovoljnimi prispevki nam omogoča, da lahko revijo pošljamo tudi tistim, ki si je morda drugače ne bi mogli privoščiti, zato vas vabimo k velikodušnosti. Revija vam prinaša pester izbor člankov od vsepovsod – začnemo z razmišljanjem ob božičnem praznovanju, k je vsako leto isto, pa vendar nikoli ne enako. Članek posvečamo tudi Pedru Opeki, ki je letos prava slovenska zvezda. Njemu najbrž tako poimenovanje ne bi bilo všeč, a si ga od vseh slovenskih pretendentov verjetno najbolj zasluži. Pogovor je tokrat s s. Ireno Vačovnik. Božič je sicer že mimo, a jaslice še stojijo po naših cerkvah, zato nam bo tudi božično voščilo še dobrodošlo. Kot znanega člana Frančiškovega svetnega reda tokrat spoznamo kar enega izmed papežev, Janeza XXIII., znanega tudi kot Janez Dobri. S sedanjim papežem Frančiškom, ki prav tako preseneča s svojo korenitostjo in toplino, pa so se srečale naše družine. Razmišljamo o tem, koliko naše vzgojne ustanove resnično podpirajo nenasilje, koliko pa dajejo potuho in zaščito nasilnežem. Spominjamo se srečanj Podaj mi roko po Sloveniji. Pa novice iz svete dežele in s potepanj romarjev vsepovsod, od Rusije do Assisija. Prijetno branje!

br. Jernej

Božične litanije

Vsako leto iste stare litanije, saj so že oguljene, bi morda utegnil kdo potožiti, ko spet obhajamo praznike. V naravi litanij je pač, da so vedno iste in da so eno samo ponavljanje (skoraj) istega. Če litanije niso takšne, se jim pač ne reče več litanije.

Pa imajo takšne litanije *smisel*? Je smiselno vsako leto praznovati novo leto in rojstni dan, je smiselno svoji ljubezni vsak dan znova povedati in pokazati »ljubim te«, je smiselno vsak teden imeti nedeljo samo zase in svoje najbližje, je smiselno vsak mesec dobiti plačo? Kaže, da smo nekatere vzorce ponavljanja kar nekako privzeli v svoje življenje in so nam nekaj najbolj samoumevnega. Verjamem pa, da je za današnji od senzacij razvajeni um nekaj nedopovedljivega v četrto petdesetkrat ponoviti malodane isto frazo.

Ampak *nikoli* ni isto, vsaka ponovitev v življenju ima svoje značilnosti, svoje bogastvo izkušenj, svojo porojeno asociacijo in doživetje. Če se seveda potrudim vanjo vstopiti; drugače je pač še eno (prazno) novo leto in leto življenja, še en prezahteven partner, ki vedno želi neke dokaze moje ljubezni, še en siv dan, ko ne veš kam s sabo in greš drug drugemu na živce ... Vedno znova ponovitve življenja od mene terjajo, da jih na sveže sprejemem, ovrednotim, jim dam današnjo globino in pomen, v

njih stalno rastem. Ko mi to ne uspe, pa je najlažje, če za to okrivim druge: partnerja, otroke, sodelavce, Cerkev ali pa kar Boga. Imenitno udobno se je zapreti v svoj grad užaljenosti, saj drugi niso poskrbeli zame in za lepoto mojega praznovanja.

No, ja, je že res, duhovniki smo po svoji službi še posebno *odgovorni*, da v cerkvenih obredih pomagamo ljudem doživeti enkratnost in globino praznovanja. In je tudi res, da nam včasih to bolje, drugič slabše uspe, kdaj tudi po lastni krivdi. Ampak vseeno je prvi, ki dà vsebino in globino (božičnemu) prazniku najprej vsak zase. Tako lahko z bogastvom notranjega doživljanja napolnim tudi starodavno božično (ali kakšno drugo) bogoslužje. Vedno pa se bodo našli takšni, ki bodo celo iz najbolj imenitnih reči naredili cirkus in dobiček ter tako ljudem ustvarili občutek, da se da praznik *kupiti*. Pa tudi nad njimi se ne jezimo, celo oni prispevajo prijeten delež k praznovanju, če je globlje in

osebno, drugače me pač pustijo praznega; pogled na božični ali novoletni kaos na Prešernovem trgu mi da najboljše začutiti, da je Jezus prišel v *štalo*.

Morda koga pohujšuje, ko cel svet mašuje iz iste knjige, ampak jaz sem pa najprej prav očaran – kako čudovita enotnost: v več kot sto jezikih isto imenitno sporočilo, iste misli, eno Božje ljudstvo ... In vsakemu, ki je tedaj pri maši in je blage volje (!), Učlovečeni sporoča nekaj drugega, nekaj samo zanj. Če si seveda neha zatiskati oči pred lastno bedo in mu prisluhne.

»Koliko je vreden cerkveni nauk« baje izveš, če samostojno razmišljaš in čutiš. Sam se imam za samostojnega misleca in upam, da je to razvidno tudi iz tega pisanja; morda je nekoliko nevljudno kar počez vsej slovenski verujoči srenji očitati ovčjo pamet, oprane možgane in površno razmišljanje. Že kar sprevrženo pa je kar povprek nekatere vernike obsoditi, da so zgolj navidezno verujoči, pač na podlagi tega, da jim slišane in

spoznanega ne uspe uresničiti in ostajajo isti. Vera ni samo (moralni) nauk, je hkrati tudi obnebe tolažbe, pomoči, milosti; to je sporočilo božiča:

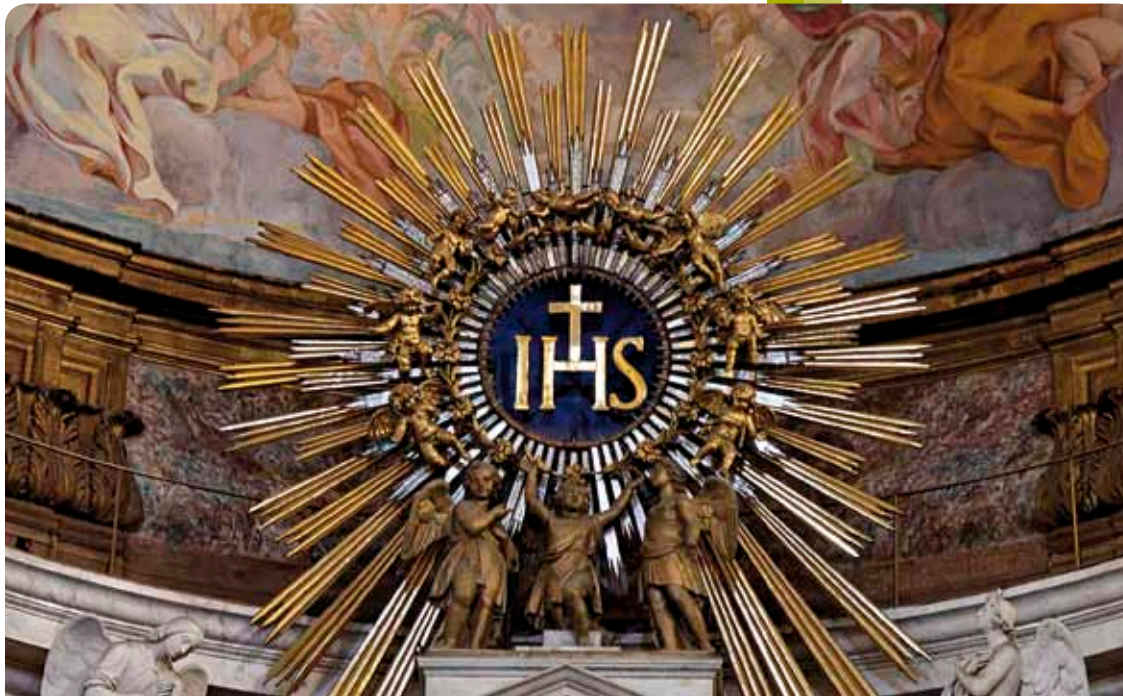
Bratec, sestrica, odnehaj za trenutek v svojem pehanju, da bi sebe rešil in osrečil, zateci se k meni, to je moj dar, dar miru.

In zakaj vedno ista zgodba – iskanje prenočišča, rojstvo, deček, pastirji? Ker je ta zgodba vedno aktualna! Vedno, v vseh časih bodo matere, ki bodo v svoji nosečnosti brez zavetja, tako fizičnega kot čustvenega (in nekaj *zavetja* nam vsaj včasih manjka prav vsem). Vedno bodo otroci, ki se bodo rodili v neprijetne razmere, v brezup, in bodo s svojim smehljajem poročstvo upanja. Vedno znova se bo dogajalo, da bodo iskrico upanja, sreče, svetlobe najprej uzrli ali podarili tisti, od katerih bi to najmanj pričakovali: klošar, zgarana mama, onemogel starec, obupan narkoman. In bodo tisti, ki bi jim moralo biti novorojeno upanje najbližje (tudi mi, duhovni), preveč zaprti v svojo vsakdanjost in njene skrbi, da bi opazili, kako jih vabi ali nagovarja v sočloveku. Vedno nam bo stiska drugih spraševala vest, če smo resnično naredili zanje dovolj.

Pri tem lahko z veseljem zapišem, da so vrata nas duhovnikov kar zgledno vedno odprta ljudem, ki nas potrebujejo, tudi nosečim materam, da jim pač pomagamo po svojih močeh, tudi z usmeritvijo na ustrezne ustanove, kar se mi ne zdi narobe. Smo nekakšna *duhovna urgenca*, ko te lahko tudi sredi noči pokličejo k umirajočemu ali pač pustiš vse in se posvetiš komu, ki je v duhovni stiski, prisluhneš spovedi ali izpovedi, potolažiš ...

Zato se mi zdi, da naše besede, naj bodo še tako nespretno ali celo staromodne, niso prazne; navsezadnje so utemeljene tudi na osebnih grenkih izkušnjah in odpovedi. Jasno pa ostaja vprašanje za vse, sploh za tiste, ki povzdigujejo svoj glas: *Kaj pa ti storiš?* (poleg tega, da očitaš drugim njihove »prazne lepo zvence besede«).

br. Jernej

»Sam sem začuden, kako zna Bog obrniti stvari.«

Vsako nedeljo je v župniji Manantenaso na Madagaskarju sv. maša izjemnen praznik. V veliki telovadnici, ki služi kot cerkev, se pri nedeljskem bogoslužju zbere od 5000 do 7000 ljudi okoli Pedra Opeke. Argentinski duhovnik slovenskega rodu iz misijonske družbe lazaristov je misijonar na Madagaskarju od leta 1970. Še kot študent je odšel na Madagaskar, kjer je pomagal slovenskim misijonarjem pri gradnji misijonskih poslopij v Vangaindranu. Rešeni revščine ulice in smetišča glavnega mesta Antananariva to ljudstvo moli, poje in pleše tri ure. »Nedeljska maša je čudež,« pravi misijonar p. Pedro »kraj izključenih, bolečine in trpljenja je postal kraj povezanosti, sam sem začuden, kako zna Bog obrniti stvari.« Po 15 letih dela kot župnik v Vaingaindranu, kjer se je tudi zavzemal za najrevnejše, je bil premeščen v glavno mesto Antananarivo, kjer je поблиže spoznal kruto usodo zapostavljenih revežev z obrobja.

»Ko sem ta dan videl tisoče otrok, ki so se borili za preživetje z živalmi, psi in drugimi ljudmi, ki so iskal kaj uporabnega med smetmi, sem ostal brez besed. Doživel sem šok in sem rekel: Tukaj nimam pravice govoriti, tu moram delovati.« Na mestnem smetišču so si mnogi reveži našli dom in vir preživetja. Med smetmi iščejo konzerve, baterije, cunje, kose kovine in premoga ..., vse to je še uporabno in se da prodati na mestnih ulicah. »Ta večer sem naredil zavezo z Bogom,« nadaljuje misijonar. »Preden

sem zaspal, sem pokleknil in prosil: Moj Bog, pomagaj mi nekaj narediti za te otroke. Nisem vedel, niti kaj niti kako, a vedel sem, da je treba nekaj storiti za te otroke, da pridejo iz tega pekla. To je bil res pekel. In ta večer sem čutil moč in smo začeli brez ničesar, ne da bi bil poznan, brez denarja. Imel sem samo vero, da Bog ne bo dovolil, da bi otroci živeli tako nečloveško življenje.« Tako je Pedro zbral mlade Malgaše, da so šli na smetišča pomagat. Potrebno je bilo »počlovečiti« ta kraj. »Seveda sem duhovnik,« pravi, »verujem v Jezusa, a tu sem postal mož, človeško bitje ..., brat, ki gre naproti drugemu bratu, da bi ta začutil, da se drug človek zanj zanima in da mu je drugo človeško bitje ponudilo roko rekoč: 'Pridi, prišla bova ven iz tega.'« Mnoge družine so živele res ubogo v bajticah iz cunj in kartona, v katere se je moral Pedro splaziti, da je prišel noter. Nekateri so njegovo roko sprejeli in začeli sodelovati z njim, drugi se bali. Misijonar Pedro je skupaj z nekaj študenti ustanovil

humanitarno združenje Akamasoa, kar pomeni »Dobri prijatelji«. Leta 1990 je bilo združenje uradno priznано pred državo. Cilji združenja, čeprav z zelo majhnimi sredstvi, so bili veliki: materialno in moralno pomagati najbolj ubogim; ubogim družinam omogočiti, da pridejo do dostojnega stanovanja; pospeševati humanitarni in gmotni napredek. Od leta 1989 pa do danes so s trdim in vztrajnim delom društva Akamasoa in ljudi – smetiščarjev in vseh drugih revežev glavnega mesta, s pomočjo mnogih dobrodelnih organizacij in ljudi dobre volje opravili delo, ki mu v svetovnem merilu težko najdemo primerjavo. Dolej je Pedro Opeka s sodelavci pomagal že več kot 300000 Malgašem, skupaj so zgradili 18 vasi, v katerih 23000 ljudi lahko živi človeka vredno življenje in se 11.000 otrok redno šola. Za svoje delovanje v prid človeštva je bil Pedro Opeka nominiran za Nobelovo nagrado za mir.

Delo, ki so ga ubogi opravljali skupaj z dobrotniki, jim je vrnilo dostojanstvo. Vasi so postale prave družbe, kjer je vsak spoštovan in se uči odgovornosti

za svoje življenje. »Dobro počutje v meni zbudi dobro počutje v drugi osebi. Vsaka oseba ima v sebi luč, iskro življenja in ljubezni, ki nikoli ne umre ... In potrebno je zbuditi to željo, razplamteti to božjo iskro, iskro ljubezni ... Samo na ljubezen lahko odgovorim in stavljam sem na ljubezen. Ko ljubite, ljudje odgovorijo na ljubezen. Potrebovali smo denar, a ni denar tisti, ki je naredil ta čudež. To je naredila vera in sodelovanje,« pravi Pedro. Center Akamasoa je odprt dan in noč in ni dneva, da ne bi prišle družine prositi za pomoč. Prve žrtve revščine so otroci in ostareli. Država ne zagotavlja socialne oskrbe za vse, večina si ne more plačati najbolj osnovne nege, čeprav bi zadostovalo le 10 evrov na mesec, da bi lahko nadaljevali oskrbo in dostojno življenje. »Ubogim nikoli ne rečemo: 'Pridite jutri ali pojutrišnjem,' vedno smo jih sprejeli in našli prostor zanje. Če jih ne bi sprejeli, bi se izgubili. Najprej jim moramo dati jesti in ležišče, kjer lahko zaspajo na toplem, in potem bomo videli, kako naprej. Ne mudi se nam, saj potrebujejo čas, da pridejo k sebi. Tu se nau-

čijo življenja v skupnosti, deležni so prave vzgoje in šele potem dobijo pravo stanovanje. Tu je na stotine spremljevalcev, ki jih bedijo nad njimi in jih opogumljajo. Skušajo jim dati besedo poguma in pozornosti, da bi v njih zbudili upanje in veselje, da lahko napredujejo, mogoče je premagati revščino ... tisočkrat jim je potrebno ponavljati te besede. Morda bodo po 1001. besedi rekli: 'Da, prav

ima. Hočem se boriti.' Naša skrivnost je, da nikoli ne odnehamo in da vedno nadaljujemo. Moč najdemo v evangeliju. Tu so tudi sodelavci, ki so dali življenje, da delajo z njimi. Odrekli so se svoji družini in otrokom, da pomagajo tukaj. To je močno, vse so dali, vse. Ne moremo se dati na pol.« Kdor želi ostati v vasi, mora delati, šolati in hraniti otroke in spoštovati pravila življenja v vasi. Danes je v združenju 3000 zaposlenih, delovna mesta so ustvarili sami. Resnično predstavljajo gore, saj na tisoče m³ granita spreminjajo v opeko, kamne, kamenčke ... in gradijo vas. Delajo v skupinah in vsaka skupina ima odgovornega. Rudarji z eksplozijami lomijo kamne, ki jih žene nosijo na glavah, in jih oblikujejo v opeke. Pedro Opeka pravi: »Te žene so gospe, znosile so na tisoče m³ kamenja, na dan dobijo 1 evro. S kamenjem so tlakovali celo vas. Nočejo, da delajo stroji. Kaj bi potem delali ljudje? Ko delajo, so del družbe, so ponosni in so lahko pokonci, saj imajo svoje dostojanstvo. Njihov napor je za skupnost: 'Z delom bomo premagali revščino.'« Vsake štiri dni zgradijo eno hišo. Gradijo tudi šole in 10000 otrok lahko obiskuje šolo, kjer petkrat tedensko dobijo hrano. Njihovi rezultati so najboljši v regiji in 80 odstotkov uspešno zaključi šolanje z maturo ter večinoma nadaljujejo študij na fakultetah.

»Ubogi so me spremenili. Bog sam ve, kaj smo trpeli vsak dan, da smo vzdržali proti tolikemu obupu. Človeško gledano je bilo zelo težko, včasih se mi je zdelo, da mi bo eksplodirala glava, pa ni. Prepojen sem z Jezusovim zgledom. Jezus je vtisnil vame evangelij. Ko sem se odločil, da bom duhovnik, sem se odločil, da bom posnemal Jezusa. To sem dobil od svojega očeta in mame. Bila sta globoko verna, v Argentino sta prišla brez vsega, vse sta pustila, izgubila, le vere ne. Nikogar nista poznala in ustvarila sta družino osmih otrok. V očetu sem imel zgled delavnosti in poštenosti. Videl sem mamo, kako je delala, občutil ljubezen, ki jo je imela do nas in do ubogih. Molitev nas je združevala. Začel sem se spraševati: 'Kdo je Bog? Kje je njegov obraz?' Odkril sem obraz Boga v ubogem. In danes je zame Bog tam, kjer je najbolj ubogi. Če gremo k ubogemu, najdemo Boga takoj. Sveti Vincencij Pavelski je rekel: Če moliš in ravno takrat potrka ubogi, pusti Boga zaradi Boga. Bog nas ljubi, če služimo ubogim, in moramo iti k ubogim, ker si oni ne upajo k nam ali pa ne morejo. Vsi zaslužijo obisk Boga. In tudi Jezus pravi: Iskat sem prišel izgubljene.«

Pričevanje Pedra Opeke nas izziva, je kot sodobni prerok, ki nas vabi, da bi odprli oči za resničnost revščine. Ali vidiš revščino okoli sebe, vidiš uboge med nami? Nikoli se ne smemo navaditi na revščino Mogoče jo je premagati. Ni dovolj, da revščino opazimo, potrebno je tudi delovati, storiti korak k ubogemu, saj Jezus pravi: »Kar ste storili enemu izmed mojih najmanjših bratov, ste meni storili« (Mt 25, 31).

Po dokumentarnem filmu na <http://www.youtube.com/watch?v=knKFvn3xsRo> pripravila in prevedla s. Mojca Korošec, fmm

Pogovor z Ireno Vačovnik

Kraj Nazarje ima na področju dogajanj v zvezi s frančiškovsko duhovnostjo vsekakor čisto posebno mesto. Ko se bližamo Nazarjam, najprej zagledamo zvonika nazarske frančiškanske cerkve, nato samostan bratov frančiškanov in k njemu prislonjen samostan sester klaris, ki ponoči in podnevi neprekinjeno molijo. Ko pridemo na nazarski hrib, nas običajno sprejme živo dogajanje, v katero so vključeni tudi Frančiškov svetni red, Frančiškova mladina in Frančiškovi otroci. Vse to pušča nevidne in vendar opazne sledove v duhovnem stanju kraja in v nekem hipu pomisliš: Ej, vse to, kar se dogaja v Nazarjah, ima svoj temelj. Ta temelj je humus molitev, žrtev, dela in prizadevanj vseh, ki so vpeti v nazarsko »Frančiškovo zgodbo«. Del le-te je tudi sestra Irena Vačovnik, predsednica krajevnega bratstva OFS v Nazarjah.

Sestra Irena, kdo si?

Rodila sem se v manjši družini, kjer so naju s sestro starši in stari starši, ki so živeli z nami, vzgajali za tradicionalno krščansko življenje. Vsakdanja molitev v družini, obhajanje nedelj in praznikov, gojenje vrednot, zgledi primarne družine, vse to je bila moja popotnica v samostojno življenje. In seveda mladinski verouk, obiskovanje duhovnih vaj in druge aktivnosti, pri katerih sem se udeleževala v svoji takratni mozirski župniji.

Predstavi nam še svojo družino!

Z možem Jožetom sva v Nazarjah priseljenca, sicer oba prihajava iz bližnje mozirske fare. Ko sva ob začetku skupne poti načrtovala najino družino, sva mislila na tri otroke. Pa nama je Bog namenil štiri. In vesela sva, da jih imava: 21-letni Marko je študent v Ljubljani

in biva v Frančiškovem študentskem domu v Šiški, 18-letna Eva obiskuje Škofijsko klasično gimnazijo v Ljubljani, mlajša dva, 13-letni Vid in 11-letna Manja, pa sta še osnovnošolca.

Kdaj si se srečala z vero, s Frančiškom?

Zametki vere so bili vame položeni v moji rodni družini. Hvala Bogu je skupaj z mano rasla tudi vera, kar je zasluga vseh, ki so mi bili poslani na pot. Da, s sv. Frančiškom sem se prvič srečala šele, ko smo se preselili v Nazarje. Zanimivo, da sem ga takrat sprejemala kot nekaj, kar ne spada v moje prepričanje. Kot da izdajam versko vzgojo svojih staršev, zato sem se v začetku velikokrat odločila za obisk sv. maše v Mozirju. Sčasoma pa sem spoznavala, da sv. Frančišek ni nekaj »drugega«, ampak da je svetnik, ki v polnosti vodi k življenju po evangeliju, k občudovanju vsega stvarstva, ki te nagovarja za sprejemanje vseh ljudi, ki te obkrožajo. Z njim lažje živiš vero oziroma lažje doumeš bistvo zemeljskega življenja, življenja za večno življenje.

Kako si se odločila za vstop v FSR? Te je kdo nagovoril?

Kot sem dejala, je Frančiškova in Klarina karizma počasi prehajala vame. Za vstop v FSR pa me je nagovorila, žal že pokojna, s. Marinka. Ona je takrat in še dolgo potem skupaj z duhovnimi asistenti, ki so se v Nazarjah večkrat menjali, vodila Frančiškove otroke. Tudi Marko in Eva sta se jim pridružila v zgodnjem otroštvu in bila nad spoznavanjem sv. Frančiška in sv. Klare zelo navdušena. Večkrat smo skupaj obiskali sestre klarise, ki so nas in naše delovanje vedno spremljale z molitvijo. Sploh se ne zavedamo, da smo Nazarčani v prednosti pred ostalimi bratstvi, saj imamo na našem hribu vse tri Frančiškove redove. Zadnje čase kar premalokrat obiščemo sestre klarise. V njihovi kapeli lahko res v polnosti začutiš notranji mir, če si le vzameš čas in se prepustiš karizmi, ki jo v sebi nosijo sestre.

Tvoj mož se je kasneje pridružil Frančiškovemu bratstvu. Ali si ga ti navdušila za hojo po Frančiškovi poti?

Frančiškovi otroci, mladina in naše krajevno bratstvo se velikokrat sestajamo, posamično ali skupaj. Vedno starejši spremljamo mlajše na festivale, na srečanje bratstev pa vedno s seboj vzamemo tudi otroke in mladino. Pa tudi sicer med letom poskrbimo za več skupnih srečanj v naši župniji. Tudi meni osebno je bilo najlepše, če smo odšli skupaj kot družina. Jože je večkrat dejal, da uradno sem ne spada, pa sem ga kar »vpisala«. Tako je začel kot simpatizer, potem je šel skozi noviciat in naredil obljube. V tistem obdobju sta se nam pridružila s podobno zgodbo še dva brata. Sicer pa ni hoja po Frančiškovi poti nič drugačna kot hoja za Kristusom: le z zgledom sv. Frančiška je hoja preprostejša in sprejemanje življenja, kakršno je, enostavnejše.

Vse, kar tu prejmeva, deluje kot zavora in postavlja jasne meje, ko sva kot posameznika potisnjena v svet materializma, potrošništva, v svet s pomanjkanjem osnovnih vrednot, ki te lahko hitro vsrka vase.

Kako z možem živita duhovnost sv. Frančiška?

Veliko mi pomeni, da se je Jože odločil postati del bratstva, saj nam naša mesečna srečanja dajejo duhovno hrano, iz katere črpamo za življenje. In prav je, da jo prejmeva oba. V vseh delujočih skupinah v naši župniji veje Frančiškov duh. Tudi zakonska skupina, kamor sva vključena, je prežeta z duhom sv. Frančiška.

Vse, kar tu prejmeva, deluje kot zavora in postavlja jasne meje, ko sva kot posameznika potisnjena v svet materializma, potrošništva, v svet s pomanjkanjem osnovnih vrednot, ki te lahko hitro vsrka vase.

Si tudi družbeno angažirana žena. Ob družini, vpetosti v župnijsko življenje in v FSR, kako zmoreš vse to?

Ob vsakodnevem prilagajanju celotne družine in seveda ob njeni podpori, predvsem pa ob razumevanju, pa tudi pomoči moža, to ni preveliko breme. Breme pa postane ob bližajočih se praznikih, ko si želim vse stvari postaviti na svoje mesto (tako v službah(i) kot doma) in se ob tem v polnosti pripraviti na praznovanje. V teh obdobjih so običajno povečane tudi zahteve družbenega angažiranja, kar navadno prinaša nekaj napetosti in slabe volje ter se delno odraža tudi v odnosih v družini. Tu potrebujemo največjo mero strpnosti drug do drugega.

Kako v družini živite vero?

Tudi mož Jože je rasel v krščanski družini, kar je za najin odnos zelo pomembno, saj so najini pogledi na življenjsko najvažnejše stvari enotni, čeprav sva sicer po značajih zelo različna. Vsakodnevno nas spremlja molitev. Molimo pri kosilu, čeprav sva zadnje čase najpogosteje med tednom pri kosilu sama z možem – a molitev ohranja. Pred spanjem pa se vsak večer zberemo vsi, med tednom štirje, ob koncih tedna pa vseh šest članov družine, in skupaj zmolimo. Obliko molitve prilagajamo obdobju cerkvenega leta: v adventu je to prebiranje zbirke adventnih zgodb, branje Svetega pisma, drugič je molitev desetke rožnega venca, prebiranje večernic, molitev za posebne potrebe, tudi drug za drugega. Zelo slabo pa nam uspeva, da bi se ob posamezni prebrani temi pogovorili, saj bi radi vsi povedali vse istočasno. Manjka nam kultura pogovora. Sama pa se najraje zatekam v osebni dialog z Bogom, ki temelji na tihih prošnjah in zahvalah.

Sicer pa praznujemo nedelje in praznike z obiskom svete maše in jih skušamo preživeti skupaj z družino in našimi bližnjimi sorodniki, s katerimi smo precej povezani. Prav veselimo pa se večjih praznikov, povezanih s privzgojenimi običaji, ki se prenašajo tudi na otroke.

Sv. Frančišek in sv. Klara sta zgled preprostosti, čistega življenja, skromnosti, ponižnosti, češčenja stvarstva ... Kdo si tega ne bi želel za svoje otroke? Kot starša želiva, da ostanejo zvesti Bogu, odgovorni do sebe in drugih, pošteni in zadovoljni s tem, kar jim bo dano in poslano. Predajava jih v Božje in Marijino varstvo.

Vaši otroci so zelo samozavestni in ob pogovoru z njimi takoj opaziš, da imajo svoje mnenje in ga znajo tudi zrelo povedati. »Po kom«? Kakšno vzgojo sta jima dala?

Zase ne bi mogla reči, da sem samozavestna, saj vem, da mi te lastnosti primanjkuje. Tudi otroci so glede samozavesti precej različni. Znajo pa jasno povedati svoje mnenje in javno zagovarjati svoje prepričanje, kar mi je všeč. Včasih celo brez dlake na jeziku, kar ni vedno najbolj modro. Drugače pa ni bila in ni najina vzgoja nič posebnega. Vzgajava jih za vrednote, ki sva jih midva prejela v najinih družinah. Vendar vidim, da je v okolju, ki tudi vzgaja, v zadnjem času občutno pomanjkanje vrednot, vere in odgovorne vzgoje.

Ali bi si želela, da tudi otroci ostanejo na poti za zgledom sv. Frančiška in sv. Klare? Zakaj misliš, da bi bilo to zanje dobro?

Sv. Frančišek in sv. Klara sta zgled preprostosti, čistega življenja, skromnosti, ponižnosti, češčenja stvarstva ... Kdo si tega ne bi želel za svoje otroke? Kot starša želiva, da ostanejo zvesti Bogu, odgovorni do sebe in drugih, pošteni in zadovoljni s tem, kar jim bo dano in poslano. Predajava jih v Božje in Marijino varstvo.

Si z družino že obiskala kraje Frančiškovega delovanja? Kakšna izkušnja je bila to za družino in zate?

Župnijsko romanje v Assisi je organiziral naš župnik in duhovni asistent p. Franci Kovše, ki tudi sicer vseskozi z raznimi dogajanji na samostanskem hribu poskrbi, da aktivni del župnije ostaja in postaja povezana skupnost bratov in sester. Naša družina se romanj udeležuje v polni zasedbi, tako smo tudi v Assisi poromali skupaj. Manja in Vid sta bila takrat še res premajhna, da bi dojela bistvo, Marko in Eva pa sta ga kasneje ponovno obiskala. Assisi me je prevzel, tam je res začutili veter Frančiškovega in Klarinega duha. Če pa ga obiščeš z ljudmi, s katerimi si rad tudi sicer, so spomini še lepši. Tja se bom zagotovo še vrnila.

Zanima me še zgodba Marijine kaple ob vaši hiši – kdaj ste jo naredili in zakaj?

To bo povedal pa kar Jože, saj je bila ideja njegova.

Jože: Kapelica je posvečena medžugorski Materi božji kot zahvala, da je med nama z Ireno ob skupnem obisku tega svetišča preskočila iskrica, ki je rodila najino ljubezen. Po hudi življenjski preizkušnji se takratne Marijine obljube, ki so mi bile v Medžugorju dane preko vidcev, uresničujejo v vsej polnosti. Neskončno smo ji hvaležni za njeno dobroto in usmiljenje ter celotno družino izročamo v Njeno varstvo.

Irena in Jože, ob vsem, kar sta povedala, in posebno ob zadnjem odgovoru, se človek lahko samo zahvaljuje Bogu za vse dobro, ki ga dela v tistih, ki mu zupajo. Naj vaju Božja in Marijina ljubezen navdihuje še naprej, vama in vajinim otrokom pa želimo še veliko korajže na poti življenja in vse dobro!

Pogovarjala se je Doroteja Emeršič OFS

In memoriam: p. dr. Zvezdan Linič (1941-2013)

+++
Krhkosti in minljivosti človeškega življenja se zares zavemo šele tedaj, ko nas zapusti nekdo, ki nam je bil blizu. Pa čeprav vemo, da se s smrtjo rodi za večjo življenje, kot je nekdanj zapisal sv. Frančišek Asiški. Eden njegovih duhovnih sinov je bil pater Zvezdan Vjekoslav Linič, hrvaški frančiškan, ki je v svoji domovini in drugod (tudi v Sloveniji) evangeliziral, vodil duhovne vaje ter marsikomu pomagal najti Jezusa in ga sprejeti za svojega osebnega Odrašenika.

Pater Zvezdan se je rodil 1. februarja 1941 v Svilnu, blizu znanega reškega romarskega svetišča Trsat, prav na pragu druge svetovne vojne v tedanji kraljevini Jugoslaviji. Leta 1967, devet let po vstopu v frančiškansko redovno skupnost, je po rokah zagrebškega nadškofa kardinala dr. Franja Kuharića prejel mašniško posvečenje. Svoje pastoralno delo je posvetil predvsem mladim v Frančiškovem svetnem redu in tudi drugod. Na hrvaškim spletnih straneh lahko preberemo, kako je številnim ljudem pomagal, da so prek

zakramentov uvajanja v krščanstvo postali resnični kristjani. Hkrati pa je bil vnet publicist in duhovni pisatelj – svoje misli je po letu 1990 objavljala tudi v številnih časopisih in izdal kar precejšnje število knjig. Od leta 1997 dalje je deloval v hiši duhovnih vaj Kuća susreta Tabor v Samoboru, blizu meje s Slovenijo. Vendar je njegovo delo z vodenjem duhovnih vaj in seminarjev seglo krepko čez meje matične domovine. Leta 1999 je v Taboru gostil znanega karizmatika, očeta Rufusa Pereiro. Odtlej je pater Zvezdan nadaljeval s še bolj gorečim oznanjevanjem evangelija.

Patra Zvezdana sem spoznal jeseni leta 2006, ko je vodil duhovni seminar za ozdravljenje in osvoboditev v Domu duhovnosti Benedikt v Kančevcih. Bilo je leto dni po prvem karizmatičnem seminarju, ki sem se ga udeležil prav tako v Kančevcih, vodila pa ga je sestra Margarita Valappila. To je bil dogodek mojega ponovnega rojstva. Od leta 2006 pa do leta 2011 je pater Zvezdan vsako

jesen vodil seminar v Kančevcih, sčasa sem na teh seminarjih začel skrbeti za glasbo oziroma slavljenje. Spominjam se, kako je p. Zvezdan svoje kateheze gradil na primerih iz Svetega pisma, zlasti iz evangelijev. Ob tem se je naslanjal zlasti na primere, ko Jezus ozdravlja bolnike, vsak od nas pa se lahko postavi v vlogo bolnika, ki prosi za ozdravljenje, tako duhovno kot telesno. Ob tem je svoje poučevanje podkrepil tudi s konkretnim pričevanjem o Božjem delovanju, včasih pa tudi s humorjem. Velika karizma p. Zvezdana je bila predvsem v tem, da je znal nagovarjati velik krog katoličanov, tudi tiste, ki jim karizmatični »slog« na podobnih seminarjih (morda prevelika bučnost in čustvenost) ni bil ravno domač. Kadar je imel v Kančevcih tridnevni seminar (od četrтка do nedelje), je udeležencem namenil tudi možnost bolniškega maziljenja. Sicer pa je pri skupni molitvi za ozdravljenje uporabljal sredstva, ki jih že dolga stoletja nudi Cerkev preko zunajmašnih obredov, denimo litanije Jezusovega imena, katerim je na pedagoško-duhoven način dodal molitve za ozdravljenje duha, čustev, spominov in delov telesa, vmes pa smo zapeli tudi kakšno duhovno pesem.

Patra Zvezdana sem zadnjikrat v živo videl (in slišal) na svetopisemskem maratonu jeseni 2012, ko je nastopil kot gost. V začetku leta 2013 je prišlo sporočilo, da se mu je zdravje zaradi tumorja na možganih zelo poslabšalo. Kasneje so prišle novice o izboljšanju in upali smo, da bo morda septembra 2013 znova prišel v Kančevce. Vendar je bil Božji načrt drugačen – seminar je odpadel. Ko sem se v petek, 6. decem-

bra, prav na god sv. Miklavža, v dopoldanskih urah odpravljaj iz Medžugorja po skoraj tednu dni seminarja posta in molitve, mi je neka gospa iz Hrvaške zaupala, da je p. Zvezdan na smrtni postelji. Po vrnitvi domov sem še isti večer preveril, ali so o njem kakšne novice. Vendar jih ni bilo. Naslednji dan zjutraj pa sem dobil obvestilo, da se je njegova tuzemska življenjska pot v noči s 6. na 7. december, torej dober mesec dni po tistem, ko se je poslovil še en duhovni sin sv. Frančiška, br. Ignacio Larrañaga, iztekla. Pater Zvezdan je dočakal, tako kot sv. Frančišek, svoj *transitus*. In verjamem, da je zdaj naš priprošnjik v nebesih.

Ni naključje, da je prav v dneh njegovega odhoda s tega sveta v slovenščini izšla knjiga z dvojnim naslovom: »Gospod, nauči nas moliti« in »Oče naš«, ki jo je izdala Slovenska kapucinska provinca. Pred leti so slovenski kapucini že izdali slovenski prevod Liničeve knjige »Oče, slavim te« ter »Moliti s Frančiškovim srcem«, skupaj s celjsko Mohorjevo družbo pa so izdali še knjigo »Moliti s svetim Frančiškom«. A njegov knjižni opus je še precej večji. Samo pri založbi Verbum je v katalogu naštetih več kot dvajset knjig in celo nekaj zgoščenk.

Pater Zvezdan Linič je s svojim delom za evangelij pustil močan pečat med katoličani, tudi slovenskimi. Njegova misel bo še naprej prisotna preko knjig in preko sodelavcev, ki so delali z njim in zdaj nadaljujejo njegovo delo. Vseeno pa ga bomo pogrešali. A tolaži nas upanje na ponovno srečanje ob koncu časov ter dejstvo, da je pater Zvezdan naš velik priprošnjik pri nebeškem Očetu.

Gašper Blažič

Božično voščilo

Dragi bratje in sestre! December 2013

Minilo je leto dno, odkar ste nam v narodnem svetu zaupali službe. V tem času se je marsikaj zgodilo. Presenetili so nas mnogi dogodki, ki jih ne bi niti najmanj pričakovali.

V začetku leta so nas vznemirili politični pretresi. Potem se je zgodilo, česar nismo niti vedeli, da je možno – odstopil je sveti oče Benedikt XVI. In kmalu za tem smo izgubili še naše pastirje dveh škofij.

Če bi gledali samo z očmi tega sveta, bi nas lahko zajelo malodušje. Vsak bi lahko našel slabosti v opravljanju svoje službe, tudi v Frančiškovem svetnem redu. »Tudi jaz nisem dovolj dober. Če lahko papež odstopi, bi mogoče tudi sam zapustil službo ...« Tako razmišljanje nas hitro zapelje, da bi skupaj s sv. Petrom zapustili Rim. Mogoče bomo na begu tudi mi srečali Jezusa, ki nam bo na vprašanje »Domine, quo vadis?, Gospod, kam greš?« odgovoril »Grem v Rim, da me še enkrat križajo.« Sv. Peter se je vrnil v Rim.

Tako smo tudi mi dobili novega papeža, z nam tako dragim imenom. Tudi s svojimi dejanji nam je zgled – poseben občutek ima za ljudi na robu družbe,

podobno kot sv. Frančišek. Tudi naša zavetnica sv. Elizabeta Ogrska je skrbela za reveže. Je to opomin nam, da ponovno prisluhnemo svojim vzornikom in najdemo pot do bližnjih, ki živijo v stiski?

Naj nam sv. Elizabeta oprostí, ker nismo uspeli porovati v njene kraje. Imamo pa tudi doma cerkve, ki so ji posvečene, njene podobe, oltarje. Poromajmo k njej, priporočajmo se ji, izročajmo ji v priprošnjo naša bratstva OFS.

Čeprav se v naši domovini stvari še niso uredile, vseeno ostaja upanje. V molitvi prosimo Svetega Duha, da bo naš narod dobil najbolj primerna škofa, ki nas bosta trdno vodila po naši duhovni poti.

Tudi to je za nas v Sloveniji adventni čas, pričakovanje duhovnih voditeljev, boljših časov. To pričakovanje pa prinaša upanje, veselje, da se bo rodil Jezus, da je Bog sveta vladar, da se niti las ne premakne brez Njegove volje.

Prinašajmo to »evangeljsko veselje«, kot poudarja papež Frančišek, svetu. Poklicani smo, da posredujemo betlehemsko luč ljudem okoli nas, ki je še ne poznajo. Bodimo svetilke, prinašajmo veselje. Saj vemo, da bo za meglo gotovo posijalo sonce.

V imenu narodnega sveta Frančiškovega svetnega reda vam želim zares vesel božič!

Mir in dobro!

Metod Trajbarič OFS, predsednik narodnega sveta

Papež Janez Dobri

Za prihodnji april je papež Frančišek napovedal, da bo ob papežu Janezu Pavlu II. za svetnika razglašen tudi Janez XXIII., papež Janez Dobri, kot ga mnogi imenujejo. Za zdaj je zadnji v vrsti papežev, ki so bili v Frančiškovem svetnem redu.

Angelo Giuseppe Roncalli, kot mu je bilo ime, se je rodil 25. novembra 1881 v Sotto il Monte pri Bergamu v Italiji. V preprosti kmečki družini se je rodilo štirinajst otrok in Angelo je bil četrti med njimi. Kasneje se je spominjal, da v otroštvu ni vedel, da so revni, dokler mu tega niso povedali drugi – imel je ljubečo družino, hrano, obleke, nič mu ni manjkalo.

Najprej se je šolal v Bergamu, kjer je vstopil tudi v Frančiškov tretji red – sam pravi, da je vanj vstopil pri 14 letih pri vstopu v semenišče (obred tonzure). Sicer pa je obljube izrekel 23. maja 1897 v Bergamu. Šolanje je nato nadaljeval v Rimu, kjer je dosegel doktorski naslov in leta 1904 postal duhovnik. Najprej je služboval kot tajnik bergamskega škofa, potem bil kurat v vojski, pa spiritual (duhovni voditelj) semenišča v Bergamu. Leta 1925 je bil posvečen v škofa. Najprej je bil apostolski vizitator, nato pa nuncij v Bolgariji, zatem pa še v Grčiji in Turčiji. V Grčiji je med drugo svetovno vojno pomagal mnogim Judom, da so pobegnili na Madžarsko. Hkrati pa se je med bivanjem na Vzhodu v njem okrepila ekumenska zavest. Leta 1945 je bil imenovan za nuncija v Franciji, leta 1953 pa je postal beneški patriarh in kardinal.

Za papeža je bil izvoljen 28. oktobra leta 1958. Po papežu Piju XII. so ga zaradi starosti (77 let) mnogi imeli za prehodnega papeža, vendar je vse

presenetil. Najprej s svojim imenom, saj po letu 1415 ni bilo več papeža z imenom Janez, hkrati pa je s številko jasno povedal, da v času razkola treh papežev Janez XXIII. (1410-1415) ni bil pravi papež. Naslednje presenečenje pa je sledilo že po mesecu dni njegovega pontifikata – napovedal je 2. vatikanski cerkveni zbor, ki se je začel 11. oktobra 1962 in je korenito spremenil obraz katoliške Cerkve.

Za razliko od svojih predhodnikov ni ostal ujetnik Vatikana – najprej je obiskal zapornike (»Ker vi ne morete k meni, sem prišel jaz k vam,« jim je rekel), svoje prvo romanje pa je opravil v Assisi na grob svetega Frančiška. Prevzel je vlogo rimskega škofa in obiskoval župnije in skupine v škofiji. Člane OFS je tako nagovoril s svetopisemskim citatom: »Jaz sem Jožef (Giuseppe), vaš brat!«

Z njegovim papeževanjem se je Cerkev obrnila k ljudem – prenovil in pomladil je rimsko kurijo, se trudil za vzpostavitev odnosov s protestanti, delal za ekumenizem, napisal nekaj enciklik (posebno pomembni sta *Pacem in terris*, ki je osnova za duha Assisija in je nastala v času kubanske krize, ter *Mater et magistra*, v kateri je povzel socialni nauk Cerkve).

Leta 1962 je zbolel za rakom na želodcu in umrl 3. junija 1963 v Rimu. Ob slovesnosti njegove beatifikacije leta 2000 so njegove posmrtno ostanke prenesli v nov grob, pri čemer so ugotovili, da je njegovo telo ostalo ohranjeno. (Mimogrede, isti grob so kasneje uporabili za pokop papeža Janeza Pavla II.)

Godovni dan praznujemo 11. oktobra, ko se je začel drugi vatikanski koncil.

s. Fani

Vabilo

Vabimo vse brate in sestre OFS ter duhovne asistente na Duhovni kapitelj Frančiškovega svetnega reda,

ki bo od 14. do 16. marca 2014
v Kančevcih

Narodni svet OFS

Srečanje družin s papežem Frančiškom v Rimu 26. in 27. oktobra 2013 pod geslom: »Družina, živi veselje vere!«

Ko je na novinarski konferenci msgr. Vincenzo Paglia, predsednik papeškega sveta za družino, predstavil romanje družin v Vatikan in njihovo prvo srečanje s papežem Frančiškom ter poudaril, da je družina najpomembnejši vir družbe, nekaj najlepšega na svetu in da ne smemo pozabiti, da sta na vrhuncu stvarjenja mož in žena, občestvo torej, in ne posameznik, si nikakor nisem predstavljal, da bom takrat v Rimu tudi jaz s svojo ženo in najina

... tri ključne besede, ki naj pomagajo k lepšemu sožitju med zakoncema: »Prosim oziroma smem, hvala in oprosti.«

hčerka z družino. Očitno Bog deluje na različne načine in tako mi je bilo omogočeno s pomočjo dobrotnikov, prijateljev in znancev tudi to doživetje, da sva bila z ženo kot stara starša pri papeževi nedeljski sveti maši v njegovi neposredni bližini.

V soboto dopoldne smo si ogledali trg sv. Petra in po strogem varnostnem pregledu obiskali baziliko sv. Petra ter se poklonili relikvijam blaženih papežev Janeza XXIII. in Janeza Pavla II. Ob 14. uri se je pričel program na trgu sv. Petra, ki ga je napolnila 100.000-glava množica otrok, staršev, starih staršev in nekaj tudi prastaršev. Papež je ob spremstvu 10 otrok s pisanimi baloni prišel ob 17. uri in tudi na trgu je bilo polno balonov, ki so ob velikem navdušenju množice poleteli v nebo in tako pozdravili papeža Frančiška.

V nagovoru, med katerim ga je obkrožal in se ga včasih celo oklepal deček,

ki ga je posvojila italijanska družina, je papež izrekel dobrodošlico vsem družinam, ki so kot romarice prišle iz številnih predelov sveta na grob sv. Petra, da bi izpovedale vero. Posebej je še poudaril, da si je v zakonu potrebno odpustčati ter poudaril in razložil tri ključne besede, ki naj pomagajo k lepšemu sožitju

med zakoncema: »Prosim oziroma smem, hvala in oprost.« Poudaril je tudi, kako pomembna je vloga starih staršev: »Stari starši so modrost družine, naroda. Narod, ki ne posluša svojih starih staršev, je umirajoč narod.« Dejal je tudi: »V življenju družine je toliko lepih trenutkov: počitek, skupno kosilo, sprehod v parku ali na deželi, obisk starih staršev, obisk bolnika ... Toda če ni ljubezni, ni veselja, ni praznovanja. To ljubezen nam vedno podarja Jezus. On je neusahljiv vir. V zakramentu nam On daje svojo Besedo in kruh življenja, da bo naše veselje popolno.« Svojo katehezo je papež zaključil z besedami: »Drage družine, tudi ve ste del Božjega ljudstva. Z veseljem hodite skupaj s tem ljudstvom. Ostanite za vedno povezane z Jezusom in ga s svojim pričevanjem

ponesite k vsem ljudem. Zahvaljujem se vam, da ste prišle. Skupaj prevzemimo za svoje besede sv. Petra, ki nam sedaj dajejo moč in nam bodo dale moč v težkih trenutkih: 'Gospod, h komu naj gremo? Ti imaš besede večnega življenja' (Jn 6,68). S Kristusovo milostjo živite veselje vere! Gospod naj vas blagoslovi ter Marija naša Mati naj vas varuje in naj vas spremlja. Hvala.»

V nedeljo pa se nas je na Trgu sv. Petra zbralo čez 150.000 romarjev iz 70 držav in z vseh petih celin.

Morda je zanimivo, da ni bilo nobene ga preverjanja varnostnikov, četudi smo sedeli ob samem oltarju, ko je maševal papež Frančišek. Med katehezo nas je vprašal: »Ali kdaj molite v družini? Mnogi mi boste rekli: Kako naj molimo? Molitev je nekaj osebnega, ne najdemo mirnega trenutka za molitev ... To je vse res, vendar moramo biti prepričani!

Moliti skupaj za mizo Oče naš. Moliti rožni venec v družini je nekaj zelo lepega, to nam da veliko moči.« Poudaril je tudi, da moramo moliti drug za drugega. Vprašal nas je tudi: »Ali ste veseli v vašem domu? V vaši družini? Vsak naj si sam odgovori na to. Družina, ki živi v veselju vere, to spontano posreduje naprej. Zato je sol zemlje in luč sveta.« Nato je sveti oče pred ikono Jezusovega darovanja v templju, ki je bila ves čas izpostavljena ob oltarju, zmolil molitev, v kateri je vse družine sveta zaupal nazareški družini.

Franč Herle OFS

»Stari starši so modrost družine, naroda. Narod, ki ne posluša svojih starih staršev, je umirajoč narod.«
(Papež Frančišek)

Povezani v upanju

Letošnje srečanje molitve za mir v duhu Assisija je bilo na Brezjah pod geslom: *Povezani v upanju*. Molitev v duhu Asisija poteka že 27 let in verjetno je Slovenija edina, ki se drži te molitve. Zbrali smo se v soboto, 26. oktobra 2013, in pričeli s sveto mašo ob 10. uri. Somaševanje je vodil provincial kapucinov br. Primož Kovač. Po maši je bilo v dvorani pričevanje minorita p. Tonija Brinjovca. Sledilo je kosilo iz popotne torbe. Ob 13.30 je bilo v baziliki izpostavljeno Najsvetejše, kjer je vsakdo v tišini lahko izročil Gospodu svoje molitve in skupna prizadevanja za mir v svetu in v naših srcih. Po češčenju so šolske sestre sv. Frančiška Kristusa Kralja z mladimi pod vodstvom s. Tine Dajčer v dvorani predstavile igro o svetem Frančišku.

Podelila bi rada nekaj misli iz pričevanja p. Tonija Brinjovca. Temeljna beseda, ki jo je izpostavil, je *upanje*.

P. Toni nas je najprej opozoril na pomembnost molitve. Molitve, vere in upanja ni brez Svetega Duha. Vedno najprej pokličemo Svetega Duha. Molitev, ki je odnos in ljubezen, je ključ do vere, upanja in ljubezni. Do Boga lahko pridem le z ljubeznijo. Če sem nepotrpežljiv ali utrujen, to pomeni, da sem premalo molil.

Vsi smo poklicani, nagovorjeni. Kliče nas Oseba. Ta klic zahteva odgovor. Ta se zgodi v moči vere, upanja in ljubezni. To mi bo vlito, če sem odprt, kajti vera, upanje in ljubezen, tako pravi sv. Tomaž Akvinski, so podarjene oziroma izlite kreposti.

Pogani so brez upanja, kristjani pa ga imamo. Poznamo pregovor: »Dum spiro, spero,« ki ga lahko obrnemo, da dobimo: »Dum spero, spiro«. Torej: »Dokler živim, upam!« in »Dokler upam, živim!« Upanje je, da čutim že nekaj tega, kar bo v prihodnosti, če seveda upanje gradim na Kristusu.

P. Toni se je v nadaljevanju naslonil na odlomek iz pisma Rimljanom (Rim 5,1-8), predvsem na stavek: »Upanje pa ne osramoti, ker je Božja ljubezen izlita v naša srca po Svetem Duhu, ki nam je bil dan« (Rim 5,5).

Sveti Duh nam je bil zagotovo dan, in sicer pri krstu. Upanje nam je dano s povabilom v Božje kraljestvo. Tudi v Očenašu molimo: »Pridi k nam Tvoje (Božje) kraljestvo.« Odrešenje je objektivno dejstvo, ki pa ni avtomatsko, ker ga moram sprejeti. Sprejemem ga, ko priznam, da sem del Njegovega telesa. Vstali Kristus je sedaj Cerkev. Mi smo udje. Ko se čutim del tega učlovečenja, sem odrešen.

Odrešenje je zdravilen poseg. Doživim pravo vstajenje. Tako na primer pri vsaki spovedi. Spoved ni samo izbris grehov. Je podeljena milost. Smo odrešeni, saj to nosi s seboj odpoved lastni volji in pravo ljubezen. Kako je lažje, če se ukлонim Božji volji in vse položim pred Njega!!! Tako se moja volja uklanja nečemu večjemu. Pomembno je biti v Kristusu! Če vse delam v Kristusu, je tudi mnogo lažje trpeti!

Po krstu je človek tam, kjer je Kristus. To je pot iz teme v svetlobo, iz smrti v življenje, iz osamljenosti v skupnost. P. Toni je rekel: »Vsaka mama rodi za smrt, Cerkev pa rodi za večnost!« To je vir upanja za mamu in očeta, ki imata otroka, ki umira. Upanje je več kot ozdravljenje, boljše življenje ... naše upanje je več, vidi dlje, gre do Kristusa.

Kako pa je z upanjem v Stari zavezi: tam se dopolnjujeta upanje in vera. Gre za zaupanje, ki se ne opira na nič človeškega, ampak le na Boga. Pričakovanje Mesija. V Novi zavezi pa upanje dobi ime. Velikonočne skrivnosti so spodbuda k upanju. Bog je cilj in vir upanja.

V Kristusu (ki je v Najsvetejšem) je vsa moja zgodovina.

Ne samo to: tam je vse, kar je izgubljeno, najdeno. Bog me ne bo srečal v iluzijah, željah, ampak v tem, kar živim. Če se ne doživljam odrešenega, bom tako tudi umrl.

V vseh nas je po krstu Sveti Duh. Torej smo povezani. A za to je pomembna naša molitev, kajti povezujemo se po Svetem Duhu. Pri nas je ENO upanje.

Vir upanja je tudi spominjanje velikih Božjih del, spomin na to, da smo del izvoljenega ljudstva. Smo del odrešenske zgodovine. Zakramenti so spomin odrešenja.

Upanje je ustvarjalno, konkretno in vesoljno. Vse stvarstvo upa na odrešenje. Vsi smo enaki. Upanje je v solzah in trpljenju, če to darujemo in solze ne tečejo v prazno. Upanje v vsakdanjem življenju dobimo, kadar sebe gledamo odrešene (v krstu), ko kličemo Boga v našo revščino, negotovost, zbranost, ko se sredi dela spomnimo na Boga.

P. Toni nas je z mnogimi spodbudnimi besedami oborožil za nadaljnje življenje, da se bomo z vsak dan v Božji milosti obnovljeno vero, upanjem in ljubeznijo podali v svet in delali za mir. Spominjamo se velikih Božjih del, izročajmo vse v molitvi Bogu ter izpolnjujmo Njegovo voljo, za katero nas je poklical.

s. Ema Alič, ŠSFKK

Bratsko srečanje ob jaslicah, Gorica

»V desetih letih so se stkale trdne bratske vezi«

Na nedeljo Jezusovega krsta, ko se je sklenil božični čas, sta KB FSR iz Gorice (I) in s Kostanjevice v Novi Gorici pripravili v goriški stolni cerkvi svetih Hilarija in Tacijana bratsko molitveno srečanje pri jaslicah, ki je sedmo po vrsti. Seli se iz kraja v kraj na Goriškem in prinaša svetu asiškega duha. Številni prisotni z obeh strani nekdanje meje, ki so napolnili cerkev, so ob prebiranju odlomkov Tomaža Čelanskega, življenjepisa sv. Frančiška, ob drugih molitvah, prizorih in animacijah ter petju lahko podoživeli tipično frančiškansko bogoslužje o prvih jaslicah v Grecciu, kot si jih je pred natančno 790 leti zamislil asiški ubožec.

Letos so sodelovali FRAMA in FO Kostanjevica iz Nove Gorice, člani mladinske skupine in kitaristi iz goriške stolnice, otroški pevski zbor pod vodstvom Michele De Castro, baritonist Eugenio Leggiadri-Gallani, violinista Frančišek Tavčar in Riccardo Conte ter organist Marco Colella.

Ob vsem tem so se navzoči spomnili zgodovinskega dogodka izpred desetih let, ko je »padla« državna meja med Italijo in Slovenijo. Tedaj so se namreč v Gorici prvič zbrali slovenski in italijanski Frančiškovi »sinovi in hčere«. V spomin na ta dogodek je duhovni asistent kostanjeviškega bratstva p. Tomaž Pinter skupaj s Frančiškovimi otroki prinesel pred oltar Dete Jezusa, simbolično povitega v časopise, ki govorijo o padcu meje. Po desetih letih so Frančiškovi želeli osvežiti spomin, se zahvaliti za trdne bratske vezi, ki so se v tem času stkale, in za povezanost v molitvi. Ganljivo je bilo videti radostno igrive otroke in mlade, ki so odeti v skromne frančiškanske kute s pesmijo in animacijo slovesno oživeli znameniti prizor, ki se je pred stoletji na Sveto noč dogajal v votlini na kraju, imenovanem Greccio.

Samotna votlina na strmem pobočju je kot orlovo gnezdo ždela visoko nad Rietsko dolino in prav tam je kmalu po »mističnem dogodku« zrasel novi Betlehem, puščavniško bivališče Frančiškovih tovarišev Leona, Angela, Rufina, Bernarda, Bonaventure in drugih, medtem ko je Frančišek hodil iz kraja v kraj, od samostana do samostana in oznanjal, da sveta ne rešuje naša modrost in naše dejavnosti, ampak moč Božje ljubezni, ki zaživi v slehernem od nas. Frančišek je ljubil tisti divji kraj sredi gozdov, kjer so

živeli bratje krepostno in revno življenje in kjer so okoliški prebivalci bivali v skrajni preprostosti in ubožtvu.

Nato so mladi čuteče in zamaknjeno uprizorili podobe iz Greccia, srečanje Frančiška in plemiča Janeza Velite. Oživeli so jaslični prizor ter slavili rojstvo Deteta. Kot sv. Frančišek v Grecciu so opomnili svet, da Jezus živi med nami in v nas, če si sleherni prizadeva za lastno spreobrnjenje in verjame v svojo osebno preno, če le odstranimo svoje maske in se ljubimo, če smo pravični, premagujemo pohlep in živimo v skromnosti in preprostosti, če gremo naproti vsem ljudem.

Duhovni asistent goriškega bratstva kapucin br. Aurelio Blasotti pa je takole nagovoril prisotne: »Dovolimo, bratje, da nas nocoj vodi sv. Frančišek Asiški. On nas nagovarja, da vedno znova sprejemamo Jezusa v svoje življenje. Prepričan je, da lahko prinašamo mir in dobro ljudem in vsemu stvarstvu le s posnemanjem Jezusove ljubezni do Očeta, ki je v nebesih. Znebimo se svojih skrbi in strahov in Bog nas bo nagradil ter napolnil s svojim mirom.«

Tik pred koncem je **goriški nadškof msgr. Carlo Roberto Maria Redaelli** prisotne nagovoril, da bi bilo lepo, ko bi obe bratstvi – slovensko in italijansko – skupaj z otroki, mladimi in s škofoma, organizirali romanje v Greccio. Vse

navzoče pa je spodbudil k nadaljevanju poti v duhu bratstva in miru.

Koprski škof msgr. Jurij Bizjak je z veseljem pozdravil Redaellijev predlog in vsem zaželel »obilne milosti našega novorojenega Gospoda« v letu, ki je pred nami.

Pred mikrofonom je stopil tudi **upokojeni goriški nadškof msgr. Dino De Antoni**, ki je dejal, da v prisotnosti dveh mlajših škofov upodablja lik dedka, ki pa rad pripoveduje, kako se je ta »pustolovščina« začela pred desetimi leti. »Rodila se je, ker je zato obstajalo hotenje, ker smo želeli ob vrsti razkošno pripravljenih praznovanj, s katerimi so mestne oblasti želele prikazati, da sta Gorica in Nova Gorica naposled združeni, sodelovati tudi mi. Da, potrebno je bilo združiti obe mesti, in razmišljal sem, da bi bil najboljši način povezovanja prav tak: da se ljudje najprej srečajo, se zberejo, si prisluhnejo in da prisluhnejo Njemu, kot to počnemo ljudje okrog ognjišča, ko se zberemo od blizu in daleč, ljudje različnih nra, a z eno mislijo: da je vsak izmed nas ljubljeni sin, ki je sposoben dati odgovor nebeškemu Očetu. Tako smo združili Evropo brez denarja, brez lučk, brez zastav, toda z ljudmi,« je še dodal msgr. De Antoni in se poslovil z voščilom, da bi se prihodnje leto zopet srečali.

D. Devetak in V. Ščuka

Nenasilna družba in šola

Načeloma se imamo za družbo, ki se izreka proti nasilju – želimo imeti zakon, ki staršem prepoveduje fizično kaznovanje otrok, obsojamo nasilje v družinah, zgražamo se nad spolnim nasiljem na delovnem mestu, v reševanju meddržavnih napetosti imamo raje diplomacijo kot vojsko ... Pa vendar, v preprečevanju in obravnavi nasilja v (osnovnih) šolah vsi naši takšni lepi nameni pogorijo. Nasilnež si načeloma lahko privošči vse in za to ne bo nobenih posledic.

O stvari sem začel razmišljati, ko so mi dekleta, ki jih učim pri verouku, povedala, da jih sošolec vse po vrsti otipava. Da so se pritožila učiteljem, a da niso storili ničesar. Niso se pogovorili z otrokom, niso obvestili staršev, niso izrekli – glede na to, da se zadeva nenehno ponavlja – nobenega kazenskega ukrepa. Kaj šele, da bi morda, glede na to, da pri tej starosti takšno vedenje lahko govori o zlorabi, ukrepale ustrezne socialne službe. Ne, nič, fantič si pač še kar naprej lahko privošči svoje. Dekleta pa so bolj ali manj »nenasilna« in početje pač prenašajo. Utegnil bi se najti celo kdo, ki bi videl v takšnem vdanem trpljenju kaj krščanskega. Kaj pa starši? Verjetno jih večina za zadevo ne ve, a vsaj katero dekle je moralo kaj namigniti. Nič ne vem o tem, da bi kaj ukrepali. Razmišljal sem, da bi šel sam na šolo in zahteval pogovor z ravnateljem in razredničarko, a sem ocenil, da se me zadeva vseeno premalo tiče.

Za drug primer sem izvedel pred kratkim z druge strani, od staršev: fantiču v prvih razredih osnovne šole sošolec grozi in ga pretepa. Mulc, pa čeprav ni ravno med najbolj pohlevnimi, se je v

pogovoru s starši odločil, da mu napiše pismo in ga prosi, naj tega ne počne več, in mu ga izroči. Kopijo pisma so obdržali starši, prav tako pa jo je dobila tudi učiteljica in (po pošti) starši malega razbojnika. Naslovnik je pismo pred očmi pošiljatelja in njegovega očeta raztrgal – to glede na njegov vedenjski vzorec ni nič posebnega. Od staršev še ni odziva in verjetno ga tudi ne bo, zelo optimistično lahko upamo, da zato, ker jih je sram, in ne zato, ker so iste baže kot sine. **Učiteljica se obnaša, kot da pisma ni nikoli dobila in prebrala.** Če se nam zdita prva dva odziva nekaj zelo običajnega, pa slednji – zelo milo rečeno – preseneča. Metoda s pismom je skrajno mirotvorna, pušča odgovornost storilcu samemu, obenem pa vsem ostalim vpletenim daje dovolj moči za ustrezno ukrepanje, ki pa ga s strani šole oziroma njenega pedagoškega delavca ni.

Morda bo kdo omalovažujoče rekel: od vedno s(m)o bili taki tirani, pač

nekdo malo potrpi, čez nekaj let pa se skupaj igraš (ali delaš), kot da ni bilo nič narobe ... Ampak je bistvena razlika, če neko delinkventno vedenje preseže tisto mejo, da otrok z njim ne more več obračunati sam in o tem potoži svojim najbližjim. To pomeni, da *potrebuje in pričakuje* pomoč. In šola kot ustanova, kjer imajo vsi enake pravice, ima dolžnost, da mu to pomoč ponudi, da delinkventno vedenje takšne vrste prepreči, in ne, da ga tolerira. Hitro se lahko najde izgovor, češ da potem starši privlečejo s seboj odvetnika. Mislim, da je škoda, da kdaj odvetnika ne privlečejo tudi starši otrok, ki se jih nadleguje. In tožijo šolo, ker molče tolerira teror nad njihovimi otroki. Zakaj bi imel zločinec večjo zaščito kot žrtev?

Ta protislovni pojav, to nemoč pred nasiljem pri naših najmlajših, razumem kot posledico liberalnega pacifizma, ki se je subtilno ukoreninil med nami. Povzema ga nekakšna kvazi-budistična,

romantična naravnost, ki vse ljudi vidi kot dobre in ranjene, sebe pa kot zlega in napoto. Nekateri celo krščanstvo razumejo v tem smislu. Skratka, mirno in pasivno, potrpežljivo in dostojanstveno prenašati nasilje, znanje, teror, krivico – nad seboj in nad svojimi bližnjimi. Skorajda hvaležen bi bilo treba biti nasilniku, ker me tako velikodušno dela mučenca. In je on v bistvu žrtev. Dokler tako pasivnost živimo vsi, lahko to prav prijetno funkcioniira. A vedno znova se bo našel kdo, ki – bodisi iz svoje slaboumnosti ali pa iz pokvarjenosti – tako »meduzasto« naziranje izkorišča in je zaradi njega neustavljiv, ker se njegovemu nasilništvu vse po vrsti vdaja. Otrok se torej nauči, da lahko s svojim nasiljem vse doseže. Vedno znova me stresa, ko vidim, da otroci tepejo svoje starše, še dodatno pa sem pretresen ob dejstvu, da se večina staršev na to sploh ne odzove. Misliš, da bo nehal sam od sebe? Ali pa te bo pri dvajsetih trikrat okrog kepe in vzel denarnico iz predala? Otroka že učiš, da nasilje ni sprejemljivo vedenje, s svojim zgledom, ampak ga tudi z jasnimi mejami, ker ga drugače pravzaprav ne učiš nenasilja, ampak zgolj to, da se ljudje (nekje v ozadju) delimo na plen in plenilce. In to ne glede na izobrazbo, premoženje ali vpliv. Vprašanje otrok se torej nujno spreminja v vprašanje celotne družbe: ali je naša ideologija nenasilja v resnici zgolj opij za reve? Ali pa si želimo pokončnih državljanov, ki bodo znali – tako ali drugače – zaščititi sebe in svoje bližnje. Glede tega se mislim da vsi dovolj strinjamo, da bi to lahko upoštevale tudi šole. Če pa kdo še prisega na »človek človeku volk«, pa v kletko z njim.

br. Jernej

Podaj MI Roko 2013

Vipavski Križ

Vsako leto se zberemo mladi iz skupin Frančiškove mladine in Frančiškovih otrok na festivalu Podaj MI Roko. Namen te prireditve je molitev za mir in je hkrati tudi spomin na 27. oktober leta 1986, ko so se na pobudo papeža Janeza Pavla II. v Assisiju zbrali predstavniki svetovnih religij in skupaj, vsak na svoj način, molili za mir.

V Vipavskem Križu smo se zbrali v soboto, 23. oktobra 2013, na festivalu mladih pod geslom NE BOJTE SE! Festival pa je bil tudi drugod po Sloveniji: v Ljubljani v evangeličanski cerkvi, v Mariboru pri šolskih sestrah in na Ptuju pri Sv. Ožboltu, seveda ne na isti dan. Letošnjo poslanico pa je za nas napisal misijonar Pedro Opeka, ki deluje na Madagaskarju. Kot je napisal v poslanici, si tudi organizatorji želijo, da bi čim več ljudi v okolje, kjer živimo, se učimo in delamo, prinašalo mir, k čemur nas vse spodbujajo s prireditvami, ki so tiste dni potekale po vsej naši deželi.

Tudi mi mladi iz Frančiškove družine smo to spodbudo vzeli zelo zares in skupaj sestavili festival tako, da je vsaka skupina iz enega odlomka poslanice sestavila približno pet minut dolgo molitev za mir. V poslanici nas Pedro Opeka vabi, naj iščemo pravi mir v veri in ga poneseemo na ulice, v domove, v šole, zraven pa naj v našem vsakdanjem življenju oznanjamo Njega, ki je knez miru. Predvsem pa nas Pedro spodbuja, naj nas ne bo strah oznanjati evangelij in z njim prinašati mir. Prireditvev pa smo si zapisali v srca tudi po globokem pričevanju in nagovoru naše gostje, ki je pred nekaj leti prejela Borštnikov

prstan, Milade Kalezić. Ni samo igralka, je tudi mama, gospodinja, hči in je tako kot vsi vpeta v številne odnose. Z nami je delila svojo dolgo zgodbo o iskanju Boga, ki se nas je zelo dotaknila. Ob raznih življenjskih izkušnjah jo je njena življenjska pot pripeljala do zavedanja, da drvi v propad, in je tako, kljub izhajanju iz ateistične družine, začela iskati pot k Bogu. Svojo duhovno lakoto je začela tešiti s prebiranjem Svetega pisma, težke trenutke pa z molitvijo in poglobljanjem svojega odnosa z Njim. Tako mu je prisluhnila in skušala ugotoviti, kaj ji sporoča, govori. Ko je v težavah, se velikokrat zateče v stvarstvo. Vračanje v stvarstvo pa je isto kot vrnitev v Božje naročje, saj je narava Božje stvarstvo. Večer je zaključila z lepo zgodbo. Ko bi morala nastopiti v neki predstavi, ki se dogaja v peklu, jo je škof Turnšek vprašal, kaj trenutno igra. Povedala je, da zelo mračno zgodbo, kjer je vse grozno in grdo, in da ne ve, kaj naj naredi. Škof ji je z nasmehom odgovoril: »Ja, vnesite malo nebes.« Tako njeno pričevanje o iskanju poti k Bogu nagovarja vse negotove kristjane, da je vsak kristjan na svetu zato, da vanj vnaša »malo nebes«.

Po končanem duhovno bogatem programu Frančiškove mladine, prisotnosti občestva, petju, prižiganju svečk, molitvah za mir, priprošnjah in češčenju Najsvetejšega smo večer zaključili v samostanski jedilnici ob prijetnem druženju z gostjo in drugimi udeleženci. Še zdaj pa globoko v nas odmevajo besede papeža Frančiška: »Pojdite na obrobja mest in tam pričujte za ljubezen, pravičnost, tako bo imel mir več možnosti, da zavlada v srcih vseh sester in bratov ter končno po celem svetu.« Dotik Cerkve ti stori, da lahko vstaneš in strežeš vsem. Že sama želja, da bi bili z Bogom, pa nas drži v Njegovi bližini. Naj na koncu napišem še misel, ki me po letošnjem festivalu Podaj MI Roko še posebno nagovarja: »Kdor hoče ljubiti, ta že ljubi!« Naj živimo torej kot sestre in bratje v Ljubezni do videnja in snidenja ob »letu osorej«.

Stanislava Gorenc

Maribor

Mir je želja v srcu vseh ljudi, pa naj hrepenijo po miru na svetu ali miru v duši. Je vrednota, za katero se borimo. Molitev je univerzalen način iskanja miru, ki združuje različne generacije, prepričanja, narode, posameznike. Združuje nas z Bogom, ki nam podarja mir. »Podaj MI Roko« je tako priložnost, da delimo svojo željo po miru, hkrati pa ga iščemo in skupaj stremimo k njemu. Vabimo Boga v svoja življenja in se hkrati dvigamo k njemu. V Mariboru smo povabili čim več ljudi in se v četrtek, 24. 10. 2013, zbrali v cerkvi na Strossmayerjevi ter združili svoja srca v molitvi za mir. Dogajanje je popestril pater Jože Smukavec, ki je z nami delil svoje misli in izkušnje, svoje

iskanje miru. Molitev je bila prepredena s sproščenim petjem in adoracijo v tišini. Vsak udeleženec je na koncu dobil tudi majhno svečko v spomin, in da ne bi bili želodčki preveč prazni, so nas skavti presenetili s pečenimi kostanji, ki smo jih poplaknili s toplim čajem. Se vidimo ponovno prihodnje leto!

Tamara Čopi

Ljubljana

Ne bojte se, je bilo letošnje geslo Podaj MI Roko, zato smo se brez strahu zbrali 23. oktobra 2013 pri evangeličanih v Ljubljani. Najprej nas je nagovoril pastor Aleksander, ki je vojaški kurat evangeličanske cerkve. Zraven pa je prijetno vzdušje s taizéjskimi napevi ustvaril mladinski pevski zbor z Viča. Po nagovoru in kratki molitvi smo se skupaj odpravili k sveti maši v cerkev Marijinega oznanjenja na Tromostovju, kjer je molitev za mir dobila še večji pomen, ker je zanj molila polna cerkev zbranih mladih, ki si v današnjem stresnem življenju še posebej želimo miru in sreče.

Za konec pa nam ostaja misel iz poslanice Pedra Opeke: »Vstanite in pojdite na obrobja naših mest, kot nam svetuje papež Frančišek, in tam pričujte za ljubezen in pravičnost. Tako bo imel mir več možnosti, da zavlada v srcih vseh bratov in sester ter končno po celem svetu.« Spodbuja nas k aktivnem prizadevanju za mir, kjer koli že smo.

Barbara Trkov

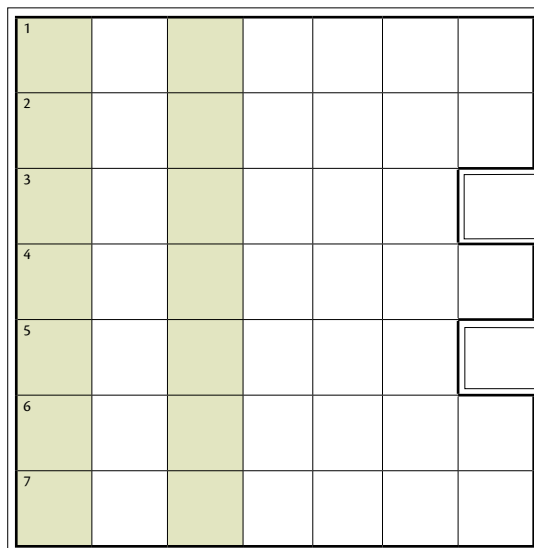
Nagradna zlogovna izpolnjevanke

Iz zlogov, podanih po abecednem redu, sestavite 7 besed, ki jih zahtevajo opisi, in jih vpišite v lik. Ob pravilni rešitvi boste v prvem in tretjem stolpcu dobili ime sedanjega vrhovnega poveljarja Cerkve.

AP – CA – ČE – E – FRE – GA – KE – KIT – KOV – LO
– NA – NE – NEC – PO – PRA – RA – TA – TA – TI – VI – ŽAŠ

1. nasprotje od krivice, 2. kamnina, iz katere se pridobiva apno, 3. začetek, izvor, 4. nalepnica, nalepka, 5. kraj na severu Slovaške, 6. vojna ladja, oborožena z lahko artilerijo za zaščito konvojev, 7. naselje in planota v bližini Krima nad Ljubljano, znana po mladinskem klimatskem zdravilišču.

sestavila ga. **Frančiška Pavlič**

Pravilna rešitev iz prejšnje številke se glasi:

Ti imaš besede večnega življenja!

Na uredništvo smo prejeli 24 pravih odgovorov. Hvala za trud!

- 1. nagrada: **Veronika Pogačar**, Bled;
- 2. nagrada: **Amalija Marinčič**, Ljubljana;
- 3. nagrada: **Mojca Gruden**, Grosuplje.

Čestitamo!

Rešitve pošljite na uredništvo Brata Frančiška (Küzmičeva 6, 1000 Ljubljana), do 12. februarja 2014. Čakajo vas naslednje nagrade:

- 1. nagrada: Milan Bizant, Med svetlobo in senco;
- 2. nagrada: Revija Magnificat;
- 3. nagrada: 3 kompleti razglednic Sončna pesem.

Javier Garrido

Rožice sv. Frančiška

na novo prebrane in premišljene (10)

X. Kako je brat Masej očital svetemu Frančišku, da ves svet teka za njim; in kako mu je ta odgovoril, da se to godi po božji milosti v osramočenje sveta.

Nekoč je sveti Frančišek bival v samostanu pri Porciunkuli z bratom Masejem iz Marignana, ki je bil mož velike svetosti in modrosti ter je znal lepo govoriti o Bogu, zaradi česar ga je sveti Frančišek zelo ljubil.

Ko se je sveti Frančišek nekega dne vračal iz gozda od molitve, je hotel omenjeni brat Masej skušati njegovo ponižnost. Gre mu naproti in mu skoraj očitajoče pravi: »Zakaj za teboj? Zakaj za teboj? Zakaj za teboj?« In sveti Frančišek odvrne: »Kaj hočeš s tem reči?« Pa reče brat Masej: »Pravim, zakaj leta ves svet za teboj, kakor da bi hotel vsak le tebe videti in tebe slišati in tebe ubogati? Ti nisi lepega telesa, ti nisi visoko učen, ti nisi plemenitega rodu; odkod torej to, da ves svet leta za teboj?«

Ko je sveti Frančišek to slišal, se je v

duhu močno razveselil, dvignil obraz k nebu in je tako dalj časa stal zamaknjen v Bogu. Nato se predrami, poklekne, se zahvali Bogu in se z veliko gorečnostjo obrne k bratu Maseju ter pravi: »Hočeš vedeti, zakaj za menoj? Hočeš vedeti, zakaj za menoj? Hočeš vedeti, zakaj gre ves svet za menoj? To imam od onih oči najvišjega Boga, ki povsod opazujejo dobre in hudobne; zakaj te najsvetejše oči niso med vsemi grešniki videle strahopetnejšega, ničvrednejšega in večjega grešnika od mene; da pa dopolni tisto čudovito delo, ki ga namerava dovršiti, ni našel bolj zaničljive stvari na zemlji: zato je izbral mene, da osramoti plemenitost in ošabnost, moč in lepoto in učenost sveta; da svet spozna, kako vsa moč in vse dobro prihaja od njega, ne pa od stvari, in da se pred njegovim obličjem nihče ne bo mogel hvaliti. Kdor pa se hvali, naj se hvali v Gospodu, zakaj njemu gre vsa čast in slava na veke!«

Nad tem tako ponižnim in z gorečnostjo izgovorjenim odgovorom je brat Masej ostrmel in se do dna prepričal, da je sveti Frančišek neomajno ponižen.

V hvalo Jezusu Kristusu in ubožcu Frančišku. Amen.

Odmev za danes

Toliko stvari je, ki nas čudijo pri svetnikih ... Kakor brat Masej se sprašujemo o moči njihove privlačnosti. Oni vedo, da sam Bog izbere tistega, ki hoče in ker hoče. Mi jih dojemamo v socio-kulturnem kontekstu, oni pa se imajo za orodja odrešenjske milosti. Mi jih občutimo kot pretirane, oni pa čutijo, da še zdaleč ne odgovarjajo božji ljubezni. Mi smo v skrbeh za svojo samozavest, oni pa samo želijo počastiti Boga, Edinega, ki mu pripada čast in hvala. Njihovi izrazi samoobtoževanja se nam zdijo pretirani, njim pa se zdi tako očitno, kar trdijo ...

Kako se lahko imajo za tako neznatne, če so tako pogumni in pomembni? Zato, ker je Bog tisti, ki jim daje dostojanstvo.

Kako to, da imajo mir, ko se čutijo tako krive? Zato, ker svoj mir pijejo neposredno iz božjega srca.

Kako to, da jih raziskujemo, njihovi odgovori, odkritosrčni in neposredni, pa nas razkrinkajo? Zato, ker so odsev resnice Boga.

Najboljše od frančiškanstva se je vedno uvrščalo na to mejo, na kateri se zdi, da novost in presežnost Milosti zanikata človeške predpostavke ali jih vsaj ne upoštevata. Gre za nekakšno na glavo obrnjeno gledanje na človeka. In vendar so nam prav Frančiška predstavili kot popoln zgled človeškosti brez primere.

Ni slabo, da nas Rožice prisilijo v nasprotja krščanske antropologije.

Se nadaljuje.

*Posodobljeni prevod Alojzija Resa
pregledal br. Miran Špelič.
Odmeve prevedel Robert Kralj.*

Darovi za revijo Brat Frančišek

Od zadnje številke ste za *Brata Frančiška* prispevali spodaj navedeni. Zelo smo vam hvaležni za vašo podporo, saj le z njo lahko izdajamo revijo. Upamo, da se bomo lahko v zimi greti ob vaši radodarnosti.

- 15 € Vera Golob
- 15 € Pajnič Alenka
- 20 € Juhart Ana
- 20 € Sara Drnovšek
- 20 € Sonja Zver
- 20 € Jolanda Zver
- 20 € Majda Mavrič
- 25 € Karolina Korenčan
- 30 € Hack Janos
- 30 € Neža Božič
- 30 € Janez Kramar
- 50 € Jožica Žnidaršič

NOVICE IZ SVETE DEŽELE

November 2013

P. Georges Abu Khazen imenovan za apostolskega vikarja za Latince (katoličane latinskega obreda) v Aleppu

4. novembra 2013 je papež Frančišek imenoval P. Georgesa Abu Khazena, OFM za apostolskega vikarja v Aleppu v Siriji za Latince. Ko je bila novica objavljena, je kustos Svete dežele poslal vsem bratom Kustodije uradno sporočilo, v katerem izraža veselje, da je Sveti sedež prepoznal zasluge bodočega škofa.

»Prepričani smo, da ga bo Gospod razsvetlil in mu dal preudarnost pri vodenju črede, ki mu je bila zaupana v tako težkih časih v deželi, kjer je bil poklican k služenju,« je pisalo v uradnem sporočilu.

P. Georges je bil rojen 1947 v Libanonu kot katoličan maroniskega obreda, leta 1972 je naredil slovesne zaobljube v frančiškanskem redu in bil leta 1973 posvečen za duhovnika. Kustodiji je služil v Egiptu, Sveti deželi in Libanonu. V Siriji je bil od leta 2004 kot župnik župnije svetega Frančiška, bil je gvardijan mestnega frančiškanskega samostana in vikar-delegat za severno območje. Bil je apostolski administrator vikariata, odkar se je Giuseppe Nazzaro OFM, tudi član Kustodije in nekdanji kustos, zaradi visoke starosti upokojil.

Od začetka vojne v Siriji je bil P. Georges tudi koordinator pomoči, ki jo je zbirala ATS Pro Terra Sancta za nujno pomoč v Siriji. Lansko poletje je z drugimi brati iz Sirije na kapitlju pričeval, kako so morali bratje najti nove načine za služenje prebivalstvu v Siriji kljub številnim težavam, s katerimi so se srečevali vsak dan.

Kustos je ob koncu svojega sporočila še povedal: »Želim mu, naj prejme vse Gospodove blagoslove, in ga zaupam vaši molitvi, da ga boste spremljali v tem pomembnem trenutku njegovega življenja« in še naprej molili za Sirijo in vse njene prebivalce, tako da bodo udeleženci konfliktov našle pot do nacionalne sprave v pravičnosti in miru.

Cerkev v Getsemaniju spet lahko vidimo v vsem njenem sijaju

Po 18 mesecih dela je cerkev v Getsemaniju spet zasijala v svojem nekdanjem blišču: obnova dragocenih mozaikov je zaključena in 5000 romarjev, ki vsak dan obišče cerkev Jezusovega trpljenja v Jeruzalemu, se bo spet lahko sprehajalo po starih hodnikih v cerkvi in vpijalo nočno atmosfero cerkve, ki jo še poudarjajo mozaiki, v katerih se na temno modri podlagi, obdani z oljčnimi vejicami, sveti zvezdnato nebo.

Velika cerkev z dvanajstimi kupolami, ki jo je zasnoval arhitekt Antonio Barluzzi in je bila zgrajena s prispevki držav s celega sveta (od tod tudi ime Cerkev narodov), je bila dovršena leta 1924 in do zdaj še ni bila obnovljena. To in pa dejstvo, da so bili znaki »staranja« še posebej vidni na cerkvenih kupolah, je vodilo Kustodijo Svete dežele, da se je lotila restavratorskih del na enem od najpomembnejših krajev krščanstva, ki je le nekaj korakov od svetega vrta, ki priključuje v spomin nočni prizor tistega velikega četrtka, ko je med oljčnimi drevesi, oblitimi z mesečino, Jezus trpel muke in zapuščenost, kakor je bila Očetova volja.

»Frančiškani bi lahko dali projekt tujim strokovnjakom,« pravi Carla Benelli, odgovorna za kulturne projekte ATS pro Terra Sancta, »vendar so se odločili, da bodo vlagali v usposabljanje tukajšnjih

mladih Palestincev.« Šest mladih fantov iz Vzhodnega Jeruzalema, od katerih jih je bilo pet muslimanov, sta v preteklih mesecih vodila dva inštruktorja iz Centra za mozaike v Jerihi. Tako so se naučili, kako delati z mozaiki, ki imajo veliko umetniško vrednost. Po besedah Benellijeve »je bilo zaupati projekt za obnovo cerkve v getsemanskem vrtu skupini mladih muslimanov pravi izziv, ti pa so zelo hvaležni in ponosni, da so lahko sodelovali v tem projektu.« Ni le čas tisti, ki je pustil sledove na cerkvi, ampak tudi nedavna zgodovina, saj so bil na mozaiku v timpanonu vidni znaki krogel iz šestdnevne vojne leta 1967. Projekt so podprli Program podpore palestinskih občin (PMSP) italijanskega generalnega konzulata v Jeruzalemu, občina Rovereto v Italiji, fundacija Opera Campana dei Caduti in Hranilnica Trenta in Rovereta.

P. Pierbattista Pizzaballa, kustos v Sveti deželi in predsednik ATS pro Terra Sancta, je večkrat poudaril pomen in izobraževalno vrednost tega projekta. Več kot tisoč otrok, starih od 8 do 12 let, iz Jeruzalema je v teh mesecih obiskalo cerkev, ki so jo odprli posebej zanje v

času običajnega opoldanskega počitka. Mnogi prej niso vedeli ničesar o tej dediščini človeštva, ki jo pozna in časti več kot milijarda ljudi. »Ko gredo otroci zjutraj v šolo, vidijo cele vrste avtobusov, ki odlagajo romarje, in se sprašujejo, kaj je tam tako posebnega.« Zato so se frančiškani odločili spodbujati obiske šol, da bi lahko mladi dediči te zapuščine izvedeli kaj o cerkvi, ki pripada tudi njim, muslimanskim in krščanskim otrokom. Večinoma so osupli, ko odkrijejo, da živijo blizu takšnega lepega kraja v samem osrčju Vzhodnega Jeruzalema. Tega si nikoli ne bi predstavljali. Tako so navdušeni, da je na koncu enega od ogledov muslimanska deklica vprašala brate: »Ali se lahko vrnem s svojimi starši?«

December 2013

»Ne smemo pristati na razmišljanje o Bližnjem vzhodu brez kristjanov«

To so besede, ki jih je papež Frančišek izrekel med avdienco, ki je bila 21. novembra 2013 v Klementinski dvorani vatikanske apostolske palače za tiste, ki so sodelovali na plenarni skupščini Kongregacije vzhodnih Cerkva.

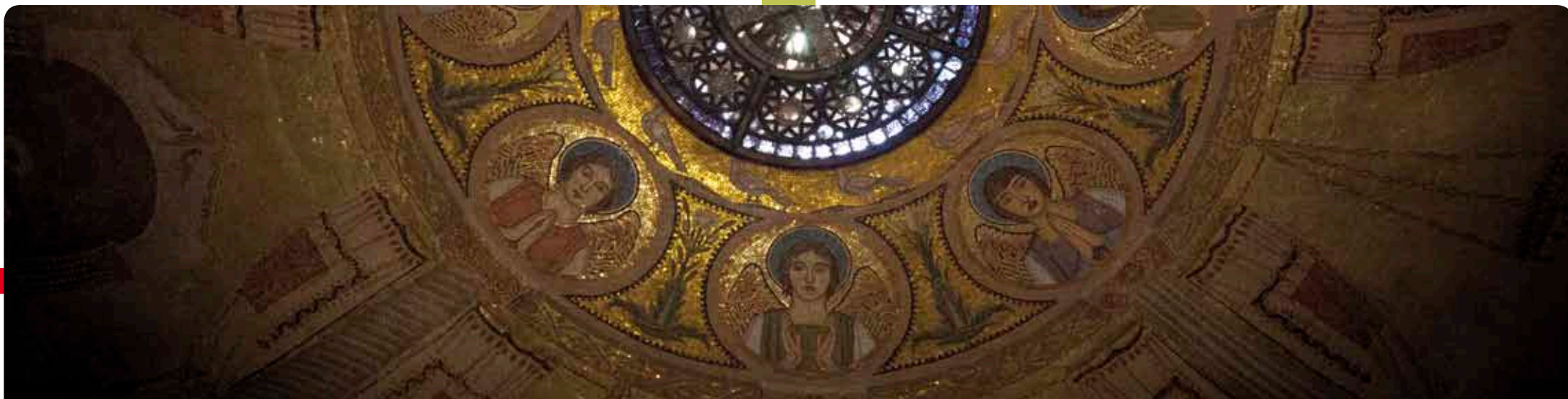
»Danes zjutraj sem lahko od patriarhov in nadškofov osebno izvedel, kakšen je položaj različnih vzhodnih Cerkva: cvetoča vitalnost tistih, ki so jih dolgo zatirali komunistični režimi, misijonarska dinamičnost tistih, ki izhajajo iz pridiganja apostola Tomaža, vztrajnost tistih, ki živijo na Bližnjem vzhodu kot 'mala čreda' na območjih, polnih sovražnosti, konfliktov, pa tudi prikrita preganjanja.

(...) Moje misli se na poseben način obračajo k Sveti deželi, kjer je Kristus živel, umrl in vstal. V tej deželi – danes sem to slišal tudi od sedanjih patriarhov – luč vere ni ugasnila, ampak močno sije. To je 'luč z Vzhoda', ki »je razsvetljevala vesoljno Cerkev, vse odkar se je nad nami pojavil 'Vzhajajoči z višave' (Lk 1,78), naš Gospod Jezus Kristus« (Apostolsko pismo Luč z Vzhoda, 1). Vsak katoličan zato dolguje zahvalo Cerkvam, ki živijo v tej regiji. Od teh Cerkva se med drugim lahko naučimo vsakodnevnega prizadevanja za uresničevanje duha ekumenizma in medverskega dialoga. Geografski, zgodovinski in kulturni kontekst, v katerem tamkajšnji ljudje živijo že stoletja, je iz njih naredil naravne

sogovornike številnih drugih krščanskih veroizpovedi in drugih verstev.

Do velike zaskrbljenosti pa prihaja zaradi življenskega položaja kristjanov, ki v mnogih delih Bližnjega vzhoda hudo trpijo zaradi sedanjih napetosti in konfliktov. Solze še vedno tečejo v Siriji, Iraku, Egiptu in na drugih območjih Svete dežele. Rimski škof ne bo počival, dokler so še ljudje katerega koli verstva, katerih dostojanstvo je ranjeno in ki nimajo zadovoljenih osnovnih potreb za preživetje, ki so oropani prihodnosti ali pa so prisiljeni živeti kot ubežniki in begunci. Danes se pridružujemo pastirjem Vzhodnih Cerkva v pozivu, da je treba spoštovati pravico vsakogar do dostojanstvenega življenja in do svobodnega izpovedovanja svoje vere. Ne smemo pristati na razmišljanje o Bližnjem vzhodu brez kristjanov, ki tam že 2000 let priznavajo Jezusovo ime in so kot državljani v celoti vključeni v družbeno, kulturno in versko življenje narodov, ki jim pripadajo.

Trpljenje najmanjših in najšibkejših skupaj z molkom žrtev postavlja vztrajno vprašanje: 'Kako dolga je še noč?' (Iz 21,11). Še naprej ostanimo budni kot stražar v Svetem pismu, prepričani, da

Gospod ne bo odrekel svoje pomoči. Zato se obračam na celotno Cerkev in jo spodbujam, naj moli, da ji bo usmiljeno Božje srce naklonilo spravo in mir. Molitev razorožuje brezbržnost in vodi v dialog, kjer se dogaja odprt konflikt. Če je naša molitev iskrena in vztrajna, bo naš glas ponižen in neomajen in ga bodo tako voditelji narodov lahko slišali.

In končno moje misli potujejo v Jeruzalem, naš duhovni rojstni kraj (prim. Ps 87[86],5). Želim mu obilje tolažbe, da se bo lahko uresničila prerokba zbiranja od vzhoda do zahoda, ki jo je obljubil Bog (prim. Iz 43,5). Blažena Janez XXIII. in Janez Pavel II., ki sta bila na zemlji neumorna mirotvorca, naj bosta naša priprošnjika v nebesih, skupaj s presveto Božjo Materjo, ki nam je dala kneza miru.»

Vse dejavnosti, ki jih ATS pro Terra Sancta v zadnjih letih izvaja v Jeruzalemu, Betlehemu in v celotni Sveti deželi vključno s Sirijo in Egiptom, so v osnovi naravnane v smeri, ki jo je orisal papež Frančišek v tem prelepem govoru: zagotavljanje podpore krščanskim skupnostim, tej »mali čredi«, o kateri govori sveti oče, ki skuša preživeti z velikimi težavami in voljo, da bi ohranila to »luč z Vzhoda«, to materno cerkev v Jeruzalemu, iz katere vsi izhajamo.

»Okno v Gazo«: projekt za usposabljanje mladih novinarjev v Gazi

Kako se lahko Gaza, zaprt prostor z le malo povezavami z zunanjim svetom, spremeni v okno v svet? Kakšna vrsta sveta se lahko vidi skozi okna hiš v Gazi? Koliko oken sploh še je po vseh vojnah, ki so tako prizadele ta pas zemlje? Kdo so ljudje, ki gledajo ven skozi ta okna? Kakšne stvari vidijo njihove oči?

»Okno v Gazo. Projekt za usposabljanje v novinarstvu« se izvaja v so-

delovanju med ATS pro Terra Sancta, ALMED (Podiplomska šola za medije, komunikacije in gledališče na Katoliški univerzi Srca Jezusovega v Milanu) in univerzo Al-Azhar v Gazi.

To usposabljanje za mlade študente v Gazi želi s pomočjo zvokov in podob pripovedovati zgodbe, ki se skrivajo za okni v Gazi. Projekt ne bo samo pomagal okrepiti glasove tistih, ki živijo v Gazi med množico vsakodnevnih dram, ampak bo tudi poudaril, da Gaza lahko ponudi veliko lepih stvari, ki pa so pogosto zakrite z dimom tamkajšnjih bombardiranj.

Petindvajset diplomantov novinarstva in odnosov z javnostmi z univerze Al-Azhar v Gazi se je že udeležilo intenzivne enotedenske delavnice pod vodstvom dveh italijanskih strokovnjakov z magistrskega programa V prihodnjih mesecih bodo mladi iz Gaze oblikovali novinarske prispevke, ustvarjali filme in spletne dokumentarce. Nova znanja in spretnosti bodo obogatili z uporabo pametnih telefonov in socialnih omrežij za ustvarjanje in razširjanje strokovnih novinarskih stvaritev. Ustvarili bodo *Word Press* platformo in spletno stran na vodilnih socialnih omrežjih, da si bo ustvarjene vsebine moč tudi ogledati.

Januar 2014

Iz Svete dežele najboljše želje za vesel božič in srečno novo leto 2014

Kot nas je spomnil papež Frančišek, je božič srečanje z Jezusom, ki nas bo v novem letu čakal v Sveti deželi. Odlomek iz nedavnega pogovora s svetim očetom: »Ob božiču se vedno spomnimo Betlehema, ker je Betlehem prav tisti kraj v Sveti deželi, kjer je živel Jezus. Na božično noč mislim predvsem na tamkajšnje kristjane, na

tiste, ki so v težavah, na številne ljudi, ki so zaradi različnih vzrokov morali zapustiti ta kraj. Vendar Betlehem še vedno ostaja Betlehem. Bog je prišel točno ob določenem času na določen kraj in prav tam je bila navzoča Božja nežnost in milina. O božiču ne moremo razmišljati, ne da bi pomisliti tudi na Sveto deželo.«

Naj izkoristimo to priložnost, da se zahvalimo vsem, ki ste nas podprli z molitvijo in konkretno pomočjo: vedno ste prisotni in ste z nami v tej sveti deželi na veliko različnih načinov. V novem letu bomo frančiškani še naprej izvajali številne dejavnosti, povezane z varovanjem svetih krajev in z zaščito starih krščanskih skupnosti Vzhoda, tako da bodo Gospoda, ki prihaja, lahko prepoznali in vzljubili vsi ljudje, ki se tukaj zbirajo in ga iščejo zavestno ali pa podzavestno.

V letu 2014 lepo vabljeni v Sveto deželo, da se boste v njej pomudili in pomolili na svetih krajih ter se hkrati seznanili z našimi projekti in se srečali z »živimi kamni« Svete dežele.

Sto starejših prebivalcev Betlehema na božični zabavi skupaj z župnikom in mnogimi drugimi

Preko sto starejših prebivalcev se je udeležilo božične zabave dobrodelnega Antonovega društva v Betlehemu. Enkrat dan so preživeli v petju, plesu, z izbranimi jedmi in tradicionalno božično tombolo. Prisotni so bili tudi novi betlehemiški

župnik Nerwan Al Banna, redovnice in medicinske sestre, ki vsak dan skrbijo za starejše in bolne v dnevnem centru, pa tudi številni prijatelji in prostovoljci.

Ti starejši so pogosto sami, zapuščeni in brez sredstev, vendar jim je zaradi podpore ATS pro Terra Sancta in ob pomoči številnih prijateljev in donatorjev omogočeno dostojanstveno in prijetno življenje v miru.

Medtem ko je stregel pri pogostitvi, je betlehemiški župnik dejal, da »smo frančiškani tukaj, da smo s temi ljudmi, s tistimi, ki najbolj potrebujejo pomoč in z najrevnejšimi. Naše poslanstvo je biti v njihovi sredi« v deželi, kjer so pogosto potisnjeni na rob družbe.

Papež Frančišek oznanil, da bo poromal v Sveto deželo

Po molitvi Angelovega češčenja v nedeljo, 5. januarja 2014, je papež Frančišek oznanil, da namerava konec maja poromati v Sveto deželo. Rekel je: »V tem duhu veselja, ki preveva božični čas, bi vam rad sporočil, da bom, če bo tako hotel Bog, od 24. do 26. maja 2014 poromal v Sveto deželo. Glavni namen romanja je počastiti spomin na zgodovinsko srečanje med papežem Pavlom VI. in patriarhom Ate-nagorasom, ki je bilo na današnji dan, 5. januarja pred 50 leti. Ustavil se bom v treh mestih, Amanu, Betlehemu in Jeruzalemu. Tri dni. Na Svetem grobu bomo praznovali ekumensko srečanje predstavnikov vseh krščanskih cerkva v Jeruzalemu skupaj s patriarhom Bartolomejem iz Konstantinopla. Prosim vas, da molite za to romanje, da bi bilo romanje molitve.«

Frančiškani vse prijatelje vabimo, da se odzovete na papeževe besede in se pridružite molitvi za romanje, da bi resnično postalo srečanje za spodbujanje miru in dialoga na vsem Bljžnjem vzhodu.

Pripravi: br. Boštjan Horvat

Peš romanje po poti sv. Frančiška

od 20. do 31. avgusta 2013

Etapla: 32 km

Città di Castello - Pietralunga

Ta je bila med težjimi. Zaradi dolžine in številnih vzponom in spustov. Pa še sonce se ni hotelo skriti za oblake. Malicali smo ob romarski cerkvi v kraju Pieve dei Saddi. Iz torbe in iz župnikove skromne ponudbe. Od tu so v prejšnjih stoletjih širili krščanstvo po samotnih in odmaknjenih vaseh dežele Umbrije. Naš cilj je bilo prijetno srednjeveško mesto Pietralunga, ki čepi na vrhu hriba in romarjem ožame še zadnje moči. Ostareli gozdar Ubaldo se je vračal domov z razmajanim vozilom. Ko je zagledal utrujeno Heike na trdi cesti, jo je povabil naj prisede. Ona pa seveda nas in tako smo se zadnjih 700 m prav gosposko pripeljali na cilj. Zlata vredna vožnja, a je voznik sprejel le toplo zahvalo. Župnik don Salvatore nam je odkazal prenočišče, plačali smo 7 €. Zanimal se je za Slovenijo, pred leti je bil pri nas na obisku. Dolg dan smo končali z dobro pašto in solato v bližnji gostilni. Ker smo bili edini romarji iz daljne dežele, smo uživali posebno pozornost.

Etapla: 29 km

Pietralunga – Gubbio

Pokrajina je prijaznejša, obzorja se nižajo, pod nami se razteza plodna ravnica. Današnji cilj je izredno lepo srednjeveško mesto Gubbio. Tu je deloval sv. Frančišek, ukrotil je divjega volka, ki je povzročal nadloge ljudem. S tem dejanjem je hotel simbolno prikazati, da je vsakdo sposoben notranjega spreobrnjenja in očiščenja, če se v ponižnosti spokori. Na ravnini pod mestom

je velika njemu posvečena cerkev, pred njo pa njegov kip s ponižnim volkom. Na terasi konzulske palače smo ujeli še zadnji nasmeh lepote, ki je bila, poleg trobilcev in rdeče preproge, za okras pri odprtju pomembne razstave v gradu. Prenočevali smo v oratoriju Madonna del Prato za 7 €.

Etapla: 30 km

Gubbio – Valfabbrica

Ko smo zapuščali mesto, smo s pogledi še dolgo spremljali njegovo mogočno arhitekturo z ostanki iz rimske dobe. Strmo pobočje hriba nad mestom služi za svetlobno postavitve ogromnega božičnega drevesa s pomočjo tisočerihi luči. Današnja pot je bila dolga in vroča. Z vodo smo se oskrbeli pri družini mladih priseljencev iz Maroka. Živijo v zapuščeni hiši, daleč od naselja. Preživljajo se s priložnostnimi deli. So veseli in zadovoljni, da so našli streho nad glavo. Nam je prenočišče nudila nekaj km oddaljena Villa Verde. Plačali smo 20 €, zajtrk je bil všteti. Romarji smo se zvečer za slovo ohladili in okrepčali v senčnem vrtu majhne gostilne. Poplaknili smo današnji cestni prah in se pripravili na jutrišnji dan, ki bo kronan z prihodom na cilj. etapa Valfabbrica – Assisi, 16 km. Hodili smo po obdelani pokrajini z nasadi oljk, sadnega drevja in žita. Obdelane so vse površine, tudi tiste v bregu. Na zadnjem delu poti se je na obzorju pokazala trdnjava nad mestom in nato še bazilika sv. Frančiška. Srečni smo obstali in se pokrižali ter se zahvalili za moč, da smo zmogli pot. Pospešili smo korak in premagali še zadnjo strmino, da bi pri vratih sv. Jakoba stopili v mesto, ki nas

pozdravlja s besedami Pax et Bonum – Mir in dobro! Prenočili smo v zavetišču na Via di Valecchie, ki stoji pod cerkvijo sv. Petra. Oddahnili smo se na vrtu v senci oljk pod modrim nebom Frančiškovega mesta. Preveval nas je občutek velikega zadovoljstva nad izpolnjenim namenom romanja. Za večerjo, prenočišče in zajtrk smo plačali 27 €.

Romarsko pot smo zaključili v baziliki. Pri vratarju nas je čakal poimensko pripravljen dokument, imenovan Assisi-ana, ki potrjuje, da je imetnik peš romal po svetnikovi poti in obiskal papeško baziliko sv. Frančiška v Assisiju ter Porciunkulo v cerkvi sv. Marije Angelske.

Obisk bazilike in mesta je prvovrsten umetniški, kulturni in duhovni dogodek. Romarji in obiskovalci ga doživljamo po svojem prepričanju, zanimanju in vedenju. Vsakemu pusti močan pečat. Vendar se ne da ločiti duhovnosti in umetnosti, sta povezani, in če bi ju ločili, bi v doživljanju nekaj manjkalo.

Stojimo na svetih tleh, kjer se je božja milost dotaknila človeka skozi asiškega ubožca. Veliko in močno sporočilo tudi za današnji čas.

Zgornja in spodnja bazilika sta galeriji fresk Frančiškovega življenja, ki jih je zapustil slikar Giotto di Bondone (1266–1337) ter njegovi učenci in učitelji. Med drugo svetovno vojno je bilo mestu prizaneseno, ker je bil okupatorski poveljnik človek visoke kulture. Mesto mu je postavilo zahvalno spominsko ploščo.

Kaj je privlačilo ljudi v prejšnjih stoletjih, da so sledili Frančišku? O

tem so napisane številne knjige in njegovo življenje je raziskano do podrobnosti. V znak nasprotovanja takratnemu načinu življenja in na božji klic se je odpovedal zemeljskemu udobju ter se zaobljubil uboštvu, molitvi, ponižnosti in pobožnosti, ljubezni do bližnjega in pokori. Živel je po evangeliju, ker pravi Kristusovi učenci ne smejo imeti ne zlata ne srebra, ampak morajo ponižno služiti drugim ter hoditi po njegovi poti uboštvu in trpljenja na križu.

Bil je človek miru, dialoga in bratstva ter brezmejne ljubezni do Cerkve. Ljubil je naravo, življenje v naravi in živali. Navdahnjen nad božjim stvarstvom je napisal Sončno pesem, hvalnico naravi in Bogu.

Leta 1210 je ustanovil red frančiškanov, žensko vejo – red klaris pa je ustanovila njegova vrstnica sv. Klara Asiška (1194–1253).

Kako smo romarji doživljali Frančiškovo pot? Smo že v letih in za nami so aktivna življenjska leta. So za nami tudi že vse življenjske preizkušnje?

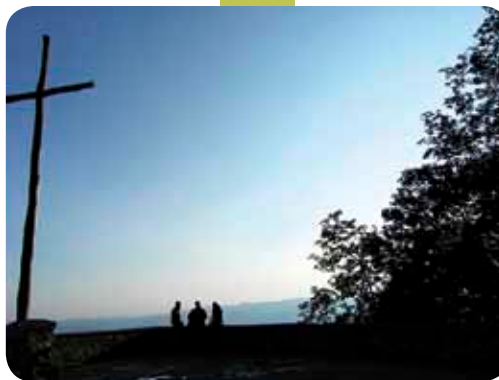
Romanje ni navadna pot, je pristen stik z vsem božjim stvarstvom. Ni bistveno premagovanje vzpetin in spustov, je pot, ki pelje proti izbranemu cilju. Bistven je odmik od vsakodnevnega človeškega vrvenja in pogled na stvari z drugega zornega kota. »Vsako jutro stopiš na neznano pot, da bi odkril neznano deželo.«

Peš romanje v Assisi je močna izkušnja. Telesna in duhovna. Na pot se moraš pripraviti primerno pripravljen, vedoželjen in hvaležen ter dobre volje. Začne se s prvim korakom in zaključí z zadnjim. Do cilja ne vodi nobena bližnjica. Pot pod noge, načrt in voljo v glavo ter srčnost na srčno stran.

Ostalo opravi duh sv. Frančiška, ki vedno osvetljuje našo pot.

www.amminodiassisi.it
info@camminodiassisi.it

ab

Ekumensko romanje Rusija – Moskva in Sankt Peterburg

Zadnji dan v Moskvi smo se odpravili v 70 km oddaljen samostan sv. Trojice v Sergejev Posad. Posad v stari slovanščini pomeni naselje. Ustanovitelj samostana je sv. Sergej, rojen leta 1314 v mestu Rostov. V pokrajini sredi gozdov sta po smrti staršev z bratom menihom zgradila majhno celico in cerkev (kapelo) iz lesa in jo imenovala po sv. Trojici. Dve leti se je predajal Bogu v molitvi, fizičnem delu in bedenju. Po meniških zaobljubah je prevzel ime Sergej. Od takrat je živel še bolj asketsko in ponižno. Mnogi so mu sledili, se zbirali ob njem, ga spraševali za nasvete in prosili za blagoslov ter se naseljevali v njegovi bližini. V samoto so bežali tudi pred tatarskimi in mongolskimi vdori. Tako je nastal samostan in okrog samostana mesto. Število učencev in spremljevalcev, drugih, ki so mu sledili, med katerimi je bilo 70 pomembnih

ruskih svetih mož, je naraščalo, zato se je samostan širil. Do njegove smrti so njegovi učenci ustanovili 20 samostanov v osrednji Rusiji, po njej pa še okoli 30. Tako je Sergejev Posad središče pravoslavne vere in duhovnosti. S sv. Sergejem je povezanih mnogo čudežev in prikazovanj in zato je v pravoslavni cerkvi eden največjih svetnikov in priprošnjikov, v samostanski cerkvi pa posebej častijo njegove relikvije.

V času našega obiska so samostan in vse stavbe prenavljali, saj bodo prihodnje leto obhajali 700. obletnico rojstva sv. Sergeja. Zato ga nismo videli v vsem blišču in imamo tako razlog za ponoven obisk. Samostanski kompleks zajema poleg cerkve sv. Trojice (1425), kjer je znana poslikava Andreja Rubljova, cerkev Marijinega vnebovzetja (oblika spominja na cerkev sv. Vasilija v Kremlju), cerkev sv. Duha (1476), cerkev ikone Device iz Smolenska. Leta 1730 je psalmist (pevec psalmov) med molitvijo pred ikono Marije iz Smolenska ozdravel. Za proslavitev tega čudeža je dala vladarica zgraditi to cerkev. V kompleksu je tudi palača metropolita, zgrajena v drugi polovici 18. stoletja. Patriarh živi v njej le, če obišče samostan.

Zvonik je eden največjih v Rusiji. Pred zaprtjem samostana leta 1919 je bilo v njem 42 zvonov, sedaj jih je 23. Naše romarsko popotovanje je sovpadlo s pravoslavnim praznovanjem praznika Marijinega vnebovzetja, zato smo srečali številne vernike, ki so samostan na praznik obiskali z družinami. Znotraj samostanskega obzidja je cerkev, kamor so domači

verniki prišli počastit »Bogorodico,« kakor pravoslavni imenujejo Božjo mater.

Zanimivost pravoslavnega duhovništva je tudi, da se deli na belo in črno. Takoimenovani beli duhovniki so poročeni in nimajo pravice do napredovanja v karieri, črni (menihi) pa so zavezani celibatu in lahko napredujejo v škofa, metropolita in patriarha.

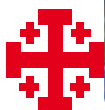
Sveto daritev smo obhajali pri minoritih v njihovi hišni kapelici. Vseposod pa nas je spremlja Fatimska Marija. Ekumensko romanje smo nadaljevali od Janeza Krstnika, ki se je moral manjšati pred Gospodovim prihodom, k sveti Devici Mariji, Vnebovzeti, Kraljici. V ikonostasu pa ima med obema mesto Jezus, Božji Sin.

Zvečer smo doživeli prijetno presenečenje, ko smo pred odhodom iz Moskve obiskali slovensko veleposlaništvo. Novi slovenski ambasador nam je s sodelavci pripravil prisrčen sprejem, v slovo je odzve-

nela slovenska ljudska in cerkvena pesem.

Pot smo z nočnim vlakom nadaljevali proti Sankt Peterburgu. Vožnja z vlakom spalnikom je prav posebno doživetje in na cilj smo prispeli prehitro. Na železniški postaji nas je v zgodnjem jutru sprejela in pozdravila vodnica Ljudmila z znanim napevom: »Vem, da danes bo srečen dan, to sem začutil že zjutraj.«

Dan smo začeli sv. mašo v stolni cerkvi sv. Katarine, kjer sta nas lepo sprejeli slovenski sestri iz skupnosti Loyola, obe Alenki, ki sta že 15 let profesorici v katoliškem semenišču. Tako sta nam iz prve roke predstavili razmere. Študij za duhovnika v Rusiji traja 9 let. Večina semeniščnikov je katehumenov, spreobrnjenec. Program je dodatno prilagojen za zahtevno misijonsko poslanstvo. Ker so semeniščniki zelo oddaljeni od svojih domov, običajno velike cerkvene praznike, kot sta velikonočno tridnevje in božič, v semenišču praznujejo že več

dni prej, da se lahko bogoslovci pravočasno vrnejo k svojim družinam. Nekateri potujejo tudi več kot 24 ur z vlakom. V semenišču smo se kar »udomačili« in smo imeli v njihovi cerkvi evharistično bogoslužje v soboto in nedeljo.

Po kratkem avtobusnem spoznavanju Sankt Peterburga nas je pot peljala preko Neve na otok, kjer je četrt Petrogradskaja, ki jo je zasnoval car Peter Veliki leta 1703 kot temelj svoje nove prestolnice. Petro-pavlovska cerkev pri trdnjavi, zgrajena leta 1703, je bila prva stavba v mestu v spomin na zmago Petra I. proti Švedom, ki jim je odvzel to ozemlje, ki je bilo prej rusko. Z vsem marmorjem in freskami je bila dovolj veličastna za mavzolej ruske dinastije Romanov. V tem mavzoleju, ki je od leta 1924 muzej, največjo pozornost vzbuja grobnica samega carja Petra Velikega, njegove soproge in grobnice članov zadnje carske družine. Po ogledu smo v živo prisluhnili ruski zborovski glasbi iz pravoslavne liturgije in ljudskega izročila.

Sankt Peterburg je mesto z romantično lego ob izlivu Neve v Finski zaliv Baltskega morja. Srce Sankt Peterburga predstavlja Nevski prospekt, ki je s svojo dolžino štirih kilometrov najbolj velikopotezno grajena petrograjska avenija, ob kateri je tudi priljubljeni park s cerkvijo Kazanski sabor in spomenik carici Katarini Veliki. Videli smo zasidrano križarko Auroro, ki je zgodovinskega leta 1917 s topovskimi streli na Zimski dvorec naznanila začetek velike komunistične ere, ki je tako usodno zaznamovala celo 20. stoletje.

Pomemben trg je Dvorna ploščad pred Zimskim dvorcem, kjer se je skozi stoletja odvijalo toliko prelomnih dogodkov ruske zgodovine in kjer so se vedno zgrinjale ruske množice v dramatičnih in revolucionarnih dneh. Vstopili smo v sijajne

prostore Zimskega dvorca, ki je vrhunska kreacija slavnega arhitekta Rastrellija, ki je gradil po zamislih carice Katarine Velike. Prevzela nas je lepota dvornih soban ter elegantnih stopnišč in na koncu še gale-rijska zbirke likovnih umetnin Ermitaža, kjer smo lahko občudovali platna Rafaela, da Vincija, Rembrandta, Rubensa, pa tudi Matisa, Picassa in mnogih drugih. V srcih nam je ostala zapisana globoka simbolika in razlaga ob Rembrandtovem Izgubljenem sinu.

Naslednji dan smo po sv. maši obiskali Carskoje Selo ali Puškin, kakor so Rusi poimenovali ta kraj po Aleksandru Puškinu, kjer je bilo glavno letno prebivališče carske družine in je 30 km oddaljen od Peterburga. Staro ime tega mesteca sredi ruske tajge je izbrala carica Elizabeta, da je tam zgradila prestižno palačo Katerinenburg in jo tako poimenovala v spomin na svojo ljubljeno in uspešno mamo, carico

Katarino Veliko. Ogledali smo si sijajna stopnišča, dvorane in salone vključno z Jantarjevo sobo ter občudovali vrtove na sprednji in zadnji strani palače. Po kosilu smo se vrnili v mesto in si ogledali cerkev Spasa na krovi (cerkev prelite krvi), ki je druga velika mojstrovina značilne ruske sakralne arhitekture pozlačenih čebulastih kupol. Cerkev je bila zgrajena leta 1883 v spomin na prelito kri v atentatu umorjenega carja Aleksandra II. Cerkev je dal postaviti njegov sin praktično na mestu atentata. Celotna notranjščina je poslikana in predstavlja sveto pismo v slikah. Ikonografija v pravoslavju ne pomeni le okrasa in poudarjanja estetike, ampak predvsem pomeni izraz in slikovno predstavitev vere, oznanjanje božje besede in prikaz občestva Bog – človek. Kupola pomeni nebesa, ravnina cerkvenega prostora pa zemljo. Pravoslavni kristjan razume te podobe, da je Bog Stvarnik, Sodnik in Lju-

beči Bog, ki gleda z nebes navzdol dostojanstveno, resno, poln skrbi in ljubezni do ljudi, ki jih blagoslavlja. Marija – Bogorodica in svetniki pa so posredniki pri hvaljenju in slavljenju troedinega Boga. Med oltarnim prostorom in glavno ladjo je ikonostas, kjer so naslikane ikone Kristusa, Božje Matere, Janeza Krstnika in tistega svetnika, katere-mu je cerkev posvečena. Sledijo

prizori iz Jezusovega življenja in ikone drugih svetnikov. Vse skupaj pa predstavlja sintezo občestva svetnikov z Vstajnim Kristusom.

Nato smo si ogledali pokopališče Tikvin pri samostanu Aleksandra Nevskega in se sprehodili med grobovi z umetniškimi nagrobniki velikanov ruske umetnosti in znanosti, kjer počivajo Glinka, Krilov, Čajkovski, Musorgski, Rimski-Korsakov, Dostojevski, Lomonosov, Zaharov in še mnogi drugi.

Nekateri smo popoldne zaključili ogledom mesta z vode. Z ladjo smo prečkali številne mostove in kanale rek Fontanke, Mojke, Nevke in Neve. Iz te perspektive so se nam odpirali čudoviti prizori carskega mesta, ki je na svojstven način očarljivo in tako izrazito evropsko »rusko« mesto. Tako smo doživeli, da je mesto zaradi takšne lege med vsemi vodotoki upravičeno dobilo vzdevek Benetke ob Baltiku.

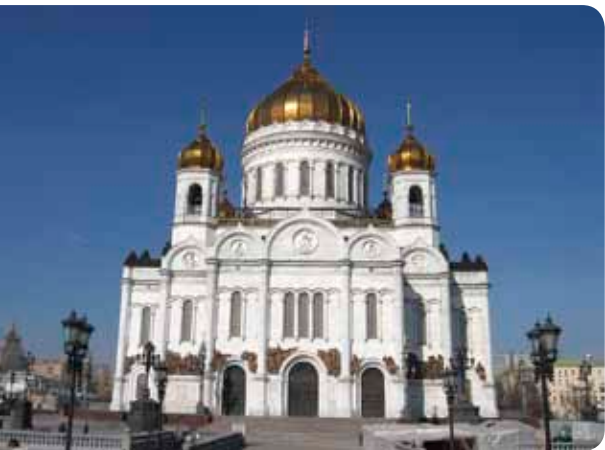
Sankt Peterburg je sodobno mesto, tako lahko človek obišče mnoge znamenite kulturne predstave, nekatere uprizarjajo samo za turiste, npr. razne gledališke predstave s tradicionalno folkloro in balet Labodje jezero. Oboje smo nekateri doživeli.

Zadnji dan našega romanja smo po zahvalni maši odšli v pravoslavno cerkev, ki je bila ob poti v Peterhof in smo se za krajši čas pridružili pravoslavnim bratom pri njihovi nedeljski liturgiji. Vsak je na svoj način doživel bogastvo bogoslužja in petja. Pot smo nato nadaljevali in prišli v Peterhof, kjer so nas na parkirišču za avtobuse pozdravili s slovensko himno. Ker smo prišli ravno ob 11. uri, smo doživeli vodno-glasbeno simfonijo v parku ob palači carja Petra Velikega. Peter I. je zgradil ob Finskem morju bahavo letno rezidenco in jo obdal z drevesnimi nasadi in s cvetočimi vrtovi ter predvsem s pozla-

čenimi baročnimi vodometi, kakršnih ne premore niti francoski Versailles. Po prehodu v čudovitem parku in skupinskem fotografiranju ob sladkem Finskem morju smo se odpeljali na letališče in preko Frankfurta v večernih urah prišli na Brnik.

Rusijo smo zapustili bogatejši za mnoga spoznanja in čudovita doživetja. Nekaj prav posebnega pa so bile naše vsakodnevne romarske mašne daritve ob somaševanju 6 duhovnikov, vzpodbudnih nagovorih in lepem petju, še posebno pa zaradi pevskih dodatkov iz pravoslavne liturgije. Tako smo se lahko v molitvi očenaša, ki ga je duhovnik Aleš Rupnik zapel v starocerkveni slovanščini po pravoslavnem napevu, ekumensko povezovali s pravoslavni kristjani. Doživeli pa smo tudi veliko povezanost s fatimskimi skrivnostmi, saj imajo prav vse katoliške cerkve v Rusiji kip fatimske Marije, ker je njeno sporočilo in padec komunizma zelo povezano ravno s to deželo. Tudi zato je v letu vere papež Frančišek pred kipom fatimske Marije Romarice (pripeljanim iz Fatime po njegovem naročilu) 13. 10. 2013 znova ves svet posvetil Marijinem brezmadežnem srcu.

Mateja Maček in Urška Roglič

Darovi za Sveto deželo od 18. 10. 2013 do 7. 1. 2014

- 5 € Kotnik Marija, Kravos Stojan
- 8 € Skok Marija
- 9 € Škrabec Janja
- 10 € Nastran Frančiška, Kovač Zlata, Koželj Olga, Bojc Tomaž, Florjančič Neža, Žnidaršič Ivan, Arko Andrej, Grbec Franc, Modrič Stanka, Ftičar Jože, Škorjanc Ana, Nusdorfer Ivana, Mohorič Marija, Bambič Anton, Novak Marija, Vertačnik Janez, Rogl Andrej, Krišelj Marija, Možina Franc, Pavlič Franc, Sever Majda, Južnič Magdalena, Erjavec Francka, Filipič Ivanka, Stavbar Roza Marija
- 15 € Vidmar Marija, Krivonog Zlatko, Novak Meta, Čibej Rihard, Valič Cita, Ivančok Katarina, Stanič Erika, Jerman Štefka
- 20 € Mihevc Mojca, Gungl Ernest, Kolar Marko, Vrabčič Alojzija, Hovnik Ivan, Cuderman Angela, Poje Milena Ana, Petkovšek Frančiška, Klemenčič Julija, Malneršič Miran, Konc Silvana, Konig Ana, Lepajne Stanislava, Pirih Mojca, Ivan Naveršnik, Mrzel Marjeta, Pucelj Marija, Novak Janez, Helena Hrvatina, družina Freljih, Belak Darja, Sečnik Davorin, Pavič Hribar Marija, Jerončič Ivan, Kunc Vilma, Kavčič Marija, Knez Marija, Stanovnik Marija, Plavc Zora, Kovač Mirko, Dolenc Nada, Protič Janja, Novak Meta, Varl Nuša, Korošec Irena, Svet Edvard, Jelenc Jože, Žgur Urška, Zupančič Ida, Dolenc Janez, Krašovec Jožef, Perčič Marija, Munda Alojzija, Škrabec Janja, Likar Janez, Dolenc Nada, Župnijski urad Cirkulane, Tonejec Ana, Sajin Kristina, Pangerc Aleksandra, Eisel Tinka
- 25 € Maček Mateja, Urška Roglič, Ferdinand Spendal, Marija Pavič, Marija Škoda, Žagar Andrej, Arnuš Vladimira, Markič Zdenka, Jevšek Igor, Čavlovič Dragica
- 30 € Malalan Nikolaja, Grmek Franc in Tončka, Šolske sestre DND, Šumer Marija, Lakner Marija, Perčič Anton, Merljak Cvetka, Mencinger Marjan, Oblak Marko, Dobrovoljc Danica, Vončina Adelka, Štibej Marija, Mira Škufca Lukman, Saksida Irena, Božič Nežka
- 35 € Peklaj Marijan
- 40 € Tičar Andreja in Stanislav, Hribar Miro, Švab Anica, Pavlin Branko, Valič Cvetko, Orožen Martina, Veršič Marija
- 50 € Štolcar Nikolaj, Šivic Silvana, Globevnik Vlasta, Prošek Andrej, Urbančič Zdravko, Rozman Marija in Valentin, Neda Jožefa Štiglic, Rogelj Marija, Oberstar Marija, Tome Albinca in Jakob, Janja Bratoš, Olga Strgar, Okorn Helena, Beravs Nika, Strašek Albina, Joško Fajdiga, Urbas Magda, Mejak Marija, Glavan Jožica, Tomc Majda, Kuzmič Alojz, Martinjak Katarina, Mlinarič Kristina, Mihevc Franja, Gradodolnik Ivanka
- 100 € Ornik Marija, Omahen David, Jakša Ana, Hernaš Silva, Bergelj Martin, Niko Štrancar
- 500 € Tatjana Kobi

Bog povrni!

Uredila Majda

Po Pavlovih poteh v letu vere

Čas je bil na naši poti najhujši tiran. Radi bi bili obiskali še znamenito »Čele-Kulo«, obzidano z lobanjami srbskih upornikov v nekdanji osmanski državi. Preko 70 jih je bilo, ki so jim Turki še proti koncu 19. stoletja »oddrobili glave«. V strah Nišlijam in Srbom sploh! Zdaj je nad »Kulo« pozidana kapela, obdaja pa jo prostran spominski park, vendar ob 8.30 še ni bilo v »muzeju« nikogar. Nam pa se je mudilo v Skopje.

V novi hiši, katoliški kapeli, nas je do 13h čakala redovna sestra s ključi. Pravočasno smo prispeli. Nova hiša Matere Terezije stoji na mestu nekdanje albanske rojstne hiše. Zgrajena je kot neke vrste eksotičen stolp v neprepoznavnem, morda indijskem, morda albanskem slogu. Kapela v drugem nadstropju, kje smo obhajali sv. mašo, je v primerjavi z vpadljivo zunanostjo pravzaprav skromna. V prvem nadstropju smo obiskali muzej, albansko sobo. V vitrinah so pomembni njeni in družinski rokopisi, dokumenti, fotografije. Spodaj, v notranjem dvorišču, starinski vodnjak, na ulici pa kip blažene Matere Terezije v naravni velikosti z značilno držo, ki opozarja na hišni stolp – katoliško kapelo, kajti Skopje je pravoslavno.

V središču mesta smo bili presenečeni nad množico novih spomenikov. Ponazarjajo in proslavljajo vso zgodovino Makedonije, predslavansko in slovanško, od pradavnine do sodobnosti. Kakšni konji, drzni jezdec, mogočni vladarji! Aleksander Veliki Makedonski, bizantinski cesar Justinijan I., makedonski car Samuel, srbski kralj Simeon in še

mnogi drugi, vse do prve makedonske vlade po letu 1945. Vse to deluje kot mogočen tujek v novo pozidanem, popotresnem skopskem jedru. Novi most čez reko Vardar. Ob njegovem koncu, ali začetku, kakor je pač obiskovalec usmerjen, pa sv. brata, Ciril in Metod na eni, sv. Kliment in Naum pa na drugi strani mosta. Da ne omenjamo še drugih spomenikov, ki so nam spričo sporočilne bombastičnosti jemali sapo. Kakšno samozavestno razkazovanje

mogočnosti nasproti stari, revni trgovski četrti, ki nas je s svojo pisano šaro in pristnostjo očarala ...

Vendar je nam, Slovencem, to povečevanje makedonske zgodovine, to iskanje državniške in narodne identitete, lahko v poduk. Kdo se pri nas spomni prvih slovenskih knezov? Kdo sv. Modesta, pokristjanjevalca Slovencev-Karantancev, ki počiva pri Gospe Sveti? Samo ena nova cerkev mu je na Slovenskem posvečena (župnija Kranj Zlato polje), svetima bratoma Cirilu in Metodu pa 13 cerkva in kapelic. Letos pa še tako pomembna 1150-letnica njenega prihoda na Moravsko, ki smo jo skupaj s Čehi,

Moravani in Hrvati nedavno slavili na Velehradu, posebej pa v murskosoboški škofiji, nekaj vključeni v Metodovo panonsko-moravsko nadškofijo. Zato pa smo tudi pohiteli na obrežje Egejskega morja, v Solun, v njuno rodno mesto. Presrečni smo stopili v njima posvečeni veličastni pravoslavni hram, izvedeli, da je solunski škof razglasil »Ciril-Metodovo leto«, sprejel romarje iz Moravske. Tudi tu stoji na morski obali kip Aleksandra Makedonskega, mogočnega osvajalca Bližnjega in Daljnega vzhoda, ki si je za prestolnico izbral Babilon, življenje pa mu je vzela v 34. letu običajna bolezen, pljučnica. Tudi rimsko mogočnost Soluna smo zaslutili ob ostankih obzidja in mestne četrti, skozi katero je tekla znamenita cesta, Via Ignatia, ki je povezovala Rim z Bizancem. Mogočni Beli stolp pa je dediščina kasnejšega osmanskega imperija. Zvečer smo se v Solunskem zalivu namestili v hotel, drugo jutro pa v avtobusu poslušali svečano pridigo škofa dr. Petra Štumfa o zaslugah solunskih svetih bratov za krščanstvo v nekdanji slovenski Panoniji. Sveta brata sta zelo častila apostola Pavla, pa tudi sv. Demetrija, solunskega mučenika in svetnika. Kakšno spoštovanje pa so tudi grški sveti očetje, npr. sv. Janez Zlatousti, gojili do apostola poganov, sv. Pavla! Tako smo se tudi mi napotili v Filipe, na vzhodno obalo Egejskega morja, kjer je apostol Pavel prvič stopil na grška tla. Po ruševinah starega grško-rimskega mesta z amfiteatrom, domnevno ječo apostolov, Pavla in Sile, z bogatim arheološkim muzejem itd., smo se podali na znameniti kraj ob žuboreči reki, kjer se je Pavel srečal z ženami in krstil trgovko s škrlatom, Lidijo. Na trikotni zelenici, kot na otočku, stoji preprosta, lepo oblikovana oltarna stena z mično mozaično

podobo sv. Lidije (tu je sveta!) in okroglo, kamnito oltarno mizico. Na drugo stran »krstilnega bazena« vodijo mostički, v mejo pa so v polkrogu vdolane kamnite stopnice, da romarji lahko sedijo. Kako ganljiva sv. maša naše duhovniške trojice v senci visokih jagnjedov in oljk! Ob šumenju vetra, ki nas je hladil in nagibal drevesne krošnje ob žuboreči glasbi potoka! Poslušali smo Pavlove besede iz pisma Filipljanom, zgodbo o spreobrnjenki Lidiji. Poslušali, slišali in vzljubili smo jih. Poistovetili smo se z dogodkom. Tem bolj, ker je med našo sv. mašo na ravnici, nad to »prirodno katedralo«, v obnovljenem prelepem pravoslavnem hramu potekala krstna slovesnost. Rožnati in beli cvetovi v nagubanem belem tilu ob stopnišču svetišča so naznanjali krst deklice. Kako simbolično! Kakšno veselo druženje svojcev in sorodnikov ga je spremljalo v okrašenem paviljonu! Krst in poroka pravoslavnih – to ni malenkost!

Odslej so se naše misli osredinjale na Pavlova misijonska potovanja. Na licu mesta smo poslušali njegova pisma Solunčanom (2), Atencem (1) in Korinčanom (2), podkrepjena z zgodovinsko in teološko razlago, v soočanju

s sporočili iz Apostolskih del. Doživljali smo posebno lepoto bogoslužja v naravi. Tako tudi v Beroji, v mestu na vzpetini nad rodovito planjavo z bombažnimi in riževimi polji. Stopnice na privzdignjenem malem trgu, kjer je apostol Pavel oznanjal, so skrbno zavarovane s konkavno oblikovanimi stenami z dragocenimi mozaiki svetnika, celoto pa obdaja zelen park s kipom

apostola in okrasnim vodnjakom. Spodaj pa cesta z vsakdanjim življenjem. To je Grčija v sožitju s slavno preteklostjo in zaskrbljujočo sedanostjo ...

Naša presenečenja so se stopnjevala, ko smo se vzpenjali po goratem, kraškem svetu vulkanskega hribovja preko globokega kanjona temno zelene reke do naslednjega čuda sveta – do Meteore. Med vožnjo smo poslušali vzneseno petje pravoslavne liturgije; segalo je v srce, dvigalo duha in nas pripravljalo, da bi doželi mističnost pravoslavja, to neumorno iskanje uglašenosti človeka in stvarstva z Božjo slavo, saj nam je vse dano iz dobrotne Božje roke! Ko se nam je odprl pogled na v nebo kipeče, med seboj ločene vulkanske vrhove, ki so se ob vožnji razkrivali iz različnih zornih kotov, nam je ob mogočni lepoti zastajal dih. Na vrhovih pa meniško mesto s starimi pravoslavni in nedostopnimi samostani (od 12. do 17. stoletja), ki kljubujejo vremenu in času. Tja so se pred svetom umaknili puščavniki in menihi, da bi se v zbranosti, v molitvi (od 7 do 11 ur na dan) in postu približali Bogu in ga neprestano slavili. Grške samostane sv. Nikolaja, sv. Štefana, sv. Trojice, Gospodovega spremenjenja

na gori (Megálo Metéoro) in druge v sodobnosti oblegajo romarji. Vsak dan je za obiske dostopen le en samostan. Imeli smo srečo, da smo se lahko povzpeli v samostan Gospodovega spremenjenja. Če spomnim, da je bilo do njega izpeljanih preko 240 stopnic, toliko tudi nazaj, je razumljivo, kako je bil naš trud poplačan! V davni je bil edini dostop do samostanov v mreži na vrveh, ki so jih, kot »škripci«, vlekli menihi sami...

Samostan z božjim hramom, temačnim od kadila in sveč, ki se tu prižigajo od 15. stoletja, s svetimi ikonami, ki nam prodorno govorijo o sijaju svetosti, o Božjem Veličastvu, z muzejem mučenikov, s starimi bogoslužnimi rokopisi, predmeti in oblačili – vse vrhunsko, skrbno izdelano v Božjo čast, s spoštovanjem in ponižnostjo! Kako čudovita mozaična freska, cela stena! V

spodnji vrsti se od leve in desne strani vrat vrstijo grški misleci: filozofi, matematiki, dramatik. Nad njimi v naslednji vrsti apostoli, svetniki, mučeniki. Na sredi nad vsemi Kristus Gospod, sveta Bogorodica, angeli, nadangeli. Vse po hierarhiji vzhodnega teološko-umetniškega kanona. Zakaj so tu? Doumeli smo, kot nas je že g. Bogomir opozoril, kako so ti grški velikani, še pogani, iskali

resnico, etični smisel življenja, s tem pa ustvarjali podlago, na kateri je apostol Pavel, poznavalec grške kulture, utrjeval evangelij in gradil nauk Katoliške cerkve. Ali ikona: Kristus – vinska trta, iz nje pa poganjajo, kot mladike iz debla, veje s cvetovi – apostoli! Kamor se oko ozre, neizčrpno umetniško bogastvo v čast Vsemogočnemu Bogu – Pantokratorju. Vsak najmanjši prostorček na ploščatem vrhu je smotrno izkoriščen, da bi omogočal tudi preživetje menihom. Na

majhnem dvorišču vodnjak, po stopnicah bogato cvetje, utica za obiskovalce, da ste z višine (600 m nad morjem) lahko občudujete vasi in mesta po dolini ...

Še Atene in Korint sta nam ostala za zaključek. V Atenah smo se srečali z gospo Olgo, Slovenko, ki nas je vodila po petmilijonskem mestu. Najprej sv. maša v katoliški cerkvi sv. Dionizija Areopaga, prvega Pavlovega atenskega učenca in mučenca, kjer je tudi prelep oltar sv. Helene. Reprezentančni, politično-kulturni del mesta, smo obvozili z avtobusom. Seveda smo izstopili, da bi si ogledali veličastni športni stadion, tako tradicionalno grško »napravo«, ki ni manjkala

v nobenem prastarem uglednem kraju, kajti »olimpijske igre« so iznajdba Grkov. Nato smo se povzpeli na Akropolo, do razvalin nekdanjega svetišča boginje Atene (in drugih božanstev), ki je dala mestu ime. Postavili so jo na najvišji vrh sredi mesta, ki se je okrog in okrog širilo na sedmih gričih. Kamor seže pogled, bele Atene, ogromno mesto, saj v njem živi polovica Grkov. Na vrhu Akropole množice. Slišali smo vse znane in neznane jezike, videli vse rase. Vse se je vzpenjalo na vrh, da bi se ob ostankih mogočnih templjev ozavestilo o moči in razsežnostih arhitekturega znanja in umetniške fantazije antičnih Grkov.

Mi pa smo se ustavili pod nekdanjim obzidjem, Areopagom, kjer je apostol Pavel spregovoril Atencem. Radi so namreč poslušali novice popotnikov, se pogovarjali, diskutirali. Pavel je svoje oznanjevanje navezal na njihovo vernost, na »oltar neznanega boga«, ki ga je v Atenah našel. Ob njem jim je odkrival Stvarnika veselja in ljubezen Jezusa Kristusa do vsakega človeka. Ko pa je spregovoril o vstajenju od mrtvih, so ga nevedno zavrnil, češ: »O tem te bomo poslušali kdaj drugič.« Tu smo poslušali njegovo pismo Atencem in doumevali »težo oznanjevanja«, tako podobno našemu sodobnemu »kulturnemu«, poganskemu okolju ...

Tudi v slikovito trgovsko četrt Aten nas je peljala gospa Olga, da bi se malo okrepčali in poiskali primerne spominke. Kako priti iz Aten, iz te čudovite Grčije praznih rok? Trgovci so nam prijazno zavijali spominke in na našo zahvalo »evharistó« z nasmehom odgovarjali »parakaló« (hvala – prosim). Nobenih demonstracij ni bilo, saj mladi spijo vse dopoldne. V taki vročini, nad 35 °C, se po Atenah potijo le turisti, gostinci in trgovci ...

Prehitro nas je presenetil zadnji dan. Prelepa vožnja po Korinskem zalivu! Mikavne plaže, krasno cvetje ob avtocesti, vonj po soli in smoli, v hotelu pa obilna večerja. Bogat izbor nam manj znanih jedi, sladice, sadja; tudi grško vino, »retsino«, smo poskusili. Specialiteta z okusom po smoli. Skratka, spoznavali smo vse dobrine te zemlje ob modrem morju, pod modrim nebom ... Zadnje jutro pa Korint in Pavlovo pismo Korinčanom. Nekoč bogato pristaniško mesto, polno razvrata. Leto in pol je Pavel posvetil Korinčanom, jim napisal dve pismi in na Božjih zapovedih gradil njihovo novo, krščansko življenje. Vzljubljen jih je kot oče izgubljenega sina. Sveto mašo smo obhajali sredi korintskih razvalin, v borovi senci, pod budnim očesom paznice. Nismo smeli peti, ker bi to pomenilo, da smo se na njihovih tleh preveč udomačili. Kaj vse prekrivajo te skrivnostne razvaline! Grško dobo, rimsko nadgradnjo, tempelje, ki jih je

uničil potres, življenja ki so ugasnila, bogastvo, ki je prešlo! Nikjer ni tako očitna minljivost in mogočnost tega sveta, kot v Grčiji.

In tako se je v Korintu naš romarski čas iztekel. Kar neradi smo zapuščali to toplo domovino nekdanjih Ahajcev in Korinčanov. Želeli smo obiskati še Patras, mučeniško mesto apostola Grčije, Romunije, Moldavije in Ukrajine, sv. Andreja. Ni se izšlo. Le mimo mogočnega svetišča smo se peljali v pristanišče, kjer smo se ob 16h popoldne z avtobusom vred vkrcali na ladjo. Ko je zatrobila, naznanila svoj odhod, smo se zbrali na krovu. Ladja je rezala v morsko gladino široke, bele brazde. V soncu so se lesketale kupole mogočnega hrama sv. Andreja in počasi kot potonile na obzorju. Mi pa smo se, sredi morja, po večerji odpravili v kabine k počitku. Po vsem, kar smo doživeli, smo se počutili popolnoma varne.

Naslednje jutro pa smo na moderni ladji, ki ni imela kapele, v zbornični dvorani obhajali zahvalno sv. mašo za tako milostno, bogato in varno romanje. Kajti, kot je rekel naš komisar p. Peter, »Boga je primerno in mogoče častiti ob vsakem času, v vsakem kraju, ob vsakih okoliščinah«. Tem bolj pa na globokem in brezbrežnem morju!

Martina Orožen

Christian Gostečnik OFM **SO RES VSEGA KRIVI STARŠI**

Mladostnik izrecno potrebuje konkretno vodstvo, ljubezen, pozornost in pohvalo ter potrditev s strani staršev in tudi učiteljev. Le-ti so poklicani, v sebi najdejo toliko miru, da zmorejo razmejiti, kaj so mladostnikove potrebe in kaj mladostnik v njih prebuja ter kje in v čem si želi njihovo pomoč. Skratka pomembno je, da ugotovijo, kaj je mladostnikov problem, kaj si želi, kaj išče, na kakšen način in v čem mu lahko pridejo nasproti. Vedno, kadar ima namreč mladostnik problem, je to problem cele družine, saj lahko mladostnikove težave in njegovi izzivi privedejo družino skupaj ali pa jo čisto razdelijo, kar je vsekakor v veliki meri odvisno od staršev.

format 14,5 x 20,5 cm | obseg 380 strani | cena 18 €

Za bralce revije Brat Frančišek **do 15. februarja 2014**, cena knjige samo **16 €**.

NAPOVEDUJEMO

Tomaž Čelanski
ŽIVLJENJE SVETEGA FRANČIŠKA

S. Majstorović OFM
BOŽJI SLUŽABNIK P. VENDELIN VOŠNJAK

Predstavljeno lahko naročite na naslovu: **Založba Brat Frančišek**

Prešernov trg 4; 1000 Ljubljana; telefon: 01 2429312; faks: 01 2429313; e-mail: zbf@ofm.si

<http://ofm.rkc.si/zbf/>